

GAZDASÁGI LAPOK

41. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Október 8.

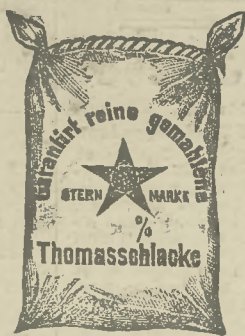
Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai Nr. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

Őszi trágyázás!
Valódi védjegyű

THOMASSALAK

Valódi csak, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta. Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken, Berlin, vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

ÓVAKODJUNK A HAMISÍTÁSOKTÓL!

Alkalmi birtokvétel!

Eladó Nyitra megyében circa **600 kat. holdas birtok, szeszgyárral.** Ára mindennel együtt **400.000 korona.** Bővebb felvilágosítást ad:

Röjtöki Bauer Antal

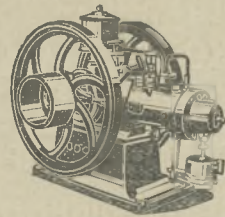
földbirtokközvetítő irodája

Budapest, VIII., Baross-utcza 4. szám.

Telefon 166-66.

Legújabb

OMEGA

nyersolajmotorok és lokomobilok

Előnyei: Csekély üzemköltség
Nincs robbanó vagy tűzveszély
Nincs pénzügyőri ellenőrzés

Bárdos és Brachtfeld műszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI., Gyár-utcza 5. szám.

Kisküküllőmegyében (Erdély) Szászvevesszősön, szarvasmarhára és sertések bevásárlására **ügynöki és alkuszi üzletet nyitottam,** szíves megbízásokat kér a tisztelt uradalmaktól és birtokos uraktól

teljes tisztelettel

Czim: Szászvevesszős.

Posta és távirtda: Küküllővár.

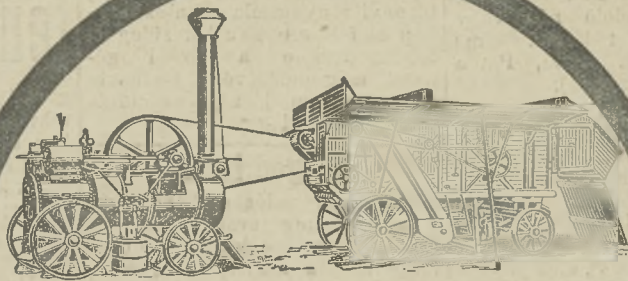
Vasut: Zsidve.

Bedőházi Pál
ügynök és alkusz.

Homokértékesítés.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:
F. 3. Formák és szerszámok csömszült betonárak előállításához,
F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsógyártás,
Cs. 4. Kézi üzemre berendezett cementcserépgyártás,
B. B. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása
czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket.**

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása
Budapest, IX., Viola-utcza 7. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóherecséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kéveköto-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöztetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál
Budapest, VIII., Népszínház-uteza 22.
(Polgári sertésde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

A több mint 25 év óta fennálló **csakis** gőzekéket gyártó **HEUCKE A.** hausneindorfi gőzekegyár tulhevitett (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. **Rendkívüli MUNKAERŐ.**

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget. *****

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíttatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

600 korona jutalmat,

ki 40 éves, magyar, német, horvát és román nyelvet beszélő gazdatisztnak önálló gazdatiszti — számtartói vagy cukorgyárban állást közvetít. Ajánlatokat kérem 981. szám alatt a kiadóhivatalba küldeni.

Állást keres vizsgázott, kereskedelmi közpénzt, 37 éves, román, kath., kiscsaládu

intéző,

magyar, német, tót. Szíves megkereséseket kérem 991. sz. alatt a kiadóhivatalba.

Földmives iskolát

kitünő sikerrel végzett, belterjes gazdaságban 2½ évi gyakorlatot szerzett, 28 éves nőten, református gazdatiszt kisebb gazdaság önálló vezetésére ajánlkozik, hol később esetleg megnősülhet. Szíves megkereséseket kér: Szokolcay János uradalmi felügyelő, Nemesráda u. p. Bugyi Pestmegye.

Földmivesiskoláról

és 10 évi gyakorlatról kitünő bizonyítványokkal rendelkező, 34 éves, nős, ker. egyén október hó 1-ére vagy későbbre állást keres, helyét a birtok kisgazdáknak bérbeadása miatt hagyja el. Szücs Károly Kiskunhalas, Bibómajor.

Intézői

állást keres október 1-ére, 33 éves, nős, keresztény, 12 évi nagy és intenzív kezelt uradalmakban szerzett praxissal bíró gazdatiszt. Szíves ajánlatokat kér: Baráth Endre uradalmi intéző, Szilágy-Kövesd, u. p. Sarmaság.

Földmivesiskolát

kitünő sikerrel végzett, katonaviselt, román, kath., 28 éves, nőten egyén, több évi gyakorlattal, földmívelő állásból bármikor belépésre megfelelő nős vagy nőten alkalmazást keres. Cím: Kónya Pál gazd. ispán, Pátka (Fejérmegye).

Intézői,

ispáni állást keres f. évi október hó 1-től bármikor belépésre, 35 éves, ref. vallású, nős, kiscsaládu, gazdatiszt fia, 18 évi gyakorlattal bíró egyén, ki Debreczenben vizsgázott, előkelő családból való, a gazdaság összes ágában kitünő jártassággal bír. Szíves megkeresést kér Dobos Gyula gazdatiszt, Vepelét, Heves megye.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes címekkel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatóványszám. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Keresetnek

intéző, több gazdatiszt, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, irnokok, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb lvs ható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatóványszám ingyen. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Egy szerény igényű és megbízható

ispán

kerestetik 1912. január hó 1-jére az Oladi bér gazdaságban. Megkeresések Oladi béruradalom Olad, Vasmegeye intézőndők.

3000 holdas bér gazdaságomban

gazdatisztet

óhajtók alkalmazni, a ki a tehenészet, állathizlalás, cukorrépa termelés és egyéb gazdasági munkákban sok évi praxissal bír.

Ajánlatok a bizonyítványok egyszerű másolatával, a melyek vissza nem adtnak, a fizetési igény megjelölésével Sárszentmiklósi bér gazdaság címen.

Gróf Nákó Sándor Öngyerméltósága nagyszentmiklósi uradalmában egy mérlegképes gazdasági

főkönyvelői

állás van üresedésben. Csakis oly pályázók vétetnek figyelembe, a kik jelenleg is felmondatlan állásban vannak, keresk. akadémiát végeztek és több évi gyakorlattal bírnak. Keresztlevél, bizonyítványmásolatokkal és fényképpel felszerelt, sajátkezűleg írt folyamodványok a fizetési igények megjelölésével a fentnevezett uradalom jószágigazgatóságához küldendők.

Segéd-tiszti

állás jön üresedésbe 1912 január 1-én a somogytarnócai uradalomban. Fizetése havi 50 korona, teljes ellátás. mosás, lakás, fűtés, világítás. Bizonyítványmásolatokkal ellátott ajánlatok, melyek vissza nem küldetnek. Uradalmi intézőségnek, Somogytarnóca küldendők.

Szülő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia,

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legújabb

nyosabban a *****

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban,

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31—33. sz.

szerezhető be. A Fischer-féle

szab. impregnált szavatolt tiszta

lenből készült vízhatlan ponyvák

nagy strapa mellett is eltartanak

10—12 évig. A 28 év óta fennálló

Fischer-féle zsák- és ponyva-gyár

az ország legjelentékenyebb

uradalmainak szállítója. Pontos,

szolid kiszolgálás. **Ponyvakö-**

csönző-intézet. — Manilla-

zsinokok, kévekötelek, lópokró-

czok. Tessék ajánlatot kérni.

Muraközi

hidegvérű (nori) igás

tenyésztlovak,

választott csikók és

tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztől,

segédkezesemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és

vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm.

Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak. Címem:

IDŐSB HEINRICH MÓR

lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (M u r a k ö z).

Törvényesen bejegyzett cég.

Sürgönczim: HEINRICH SENIOR,

Csáktornya.

Interurban - Telefon 33. sz.

Komondorok

fajtiszták, fekete szem, fekete orr, fekete szájszél, hófehér fűrtösszörű 7—8 hetesek, eladók 20—25 koronáért darabja

KUBINYI BÉLA

Ujszász (Pestmegye).

Kerti babot,

ugy bokor-, mint

karrós babot minden

mennyiségben,

legmagasabb áron

veszek. Czim a ki-

adóhivatalban 1007.

szám alatt.

Őszi szállításra előjegyezhető

Reitter Öszkár

főkapitány fajbaromfi-gazdaságában **NAGY-BECSKEREKEN**

Angliából hozott telivér fajtisza legelső rendű állatok:

Hófehér óriási nagy angol omdeni liba,

him 25 K, tojó 25 K.

Hófehér óriási nagy pekingi kacsa, him

10 K, tojó 8 K. Hófehér Wyandotte

(amerikai kitünő téli tojók) him 10 K,

tojó 8 K.

Hófehér Orpington, him 10 K, tojó 8 K.

Sárga Orpington, him 10 K, tojó 8 K.

ÁLLAMI NAGY ARANYÉRE M.

Külföldi és hazai legelső és legnagyobb

kiállítások. **Kitüntetések:** Arad, Bu-

dapest I., Budapest II., Belgrád, Berlin,

Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Nagy-

vár, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia,

Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár,

Veszprém, Wien, Zenta.

Fajtisztaságért jótállás.

Alapított 1872.

Telefon 46—12.

Ziska József

ntóda

ROSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros.

Iroda és raktárhelyiség: Budapest,

VI. Eötvös-utca 44. Ajánlja a leg-

jobb kivitelű és legmegbízhatóbb

gabona mérlegét, tízedes és százados,

valamint gazdasági szekér, hid és

marhamérlegét. A budapesti, fiumei

és győri gabonátörzsdék szállítója, ugy-

szintén számtalan nagy gőzmalom és

uradalom szállítója. **Árjegyzék** bér-

mentve. **Használt mérleg** becse-

rőltennek és kaphatók megbízható

állapotban. Javítások elfogadtnak és

pontosan eszközölnak. **Kívánatra**

uradalomba is küldök szerelőt.

Diszkerkedvelők

kérjenek árjegyzéket az első

magyar diszfenyő falkólától.

Tulajdonosa Copony Ede Kör-

mezőn 120 fajta tülevelűfák, lomb-

fák, sorfák diszcserejék kaphatók.

A ragados hüvelyhurut nagy károkat okoz a

tejgazdaságban

és megfertőzi az egész tehen-állományt. A szagtalan „Bissulin” alkalmazásával gyorsan és biztosan megszabadulhatunk ezen betegségtől. A „Bissulin” csak állatorvosi rendeletre kapható. — Nyomatványok díjmentesen beszerezhetőek

H. Trommsdorff, vegyészeti gyárában, Aachen.

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ MOTOROK

és LOKOMOBILOK.

• ÜZEMKÖLTSEGEK •

NAGYSÁG SZERINT 1½-2 fillér

ÓRÁNKÉNT és LÓERŐNKÉNT. NINC S ROBBANÓ-

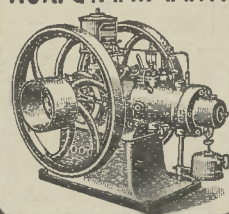
és TÜZ-VEZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI

ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST,

V. Váci-Körút 76.

HONI GYÁRTMÁNY!

Mezőgazdáknak ritka alkalom!!

Nyilvános árverésen vett nagyobb mennyiségű **Jure-**

nák-féle szab. és az óbudai hajógyárban készült új vaskék-

ből a még raktáron levő 7-es, 8-as, 10-es teljesen felsze-

relve, egyenként vagy tömegesen következő árban el-

adók: 7-es 8-as 10-es

35.— 45.— 50.— korona.

5 darabon felüli rendelésnél 10% engedmény. Rendelhető:

Ullmann Béniél, Budapest, VI., Dessewffy-u. 43. I. em. 10.

Muraközi hidegvérű tenyésztlovak

választott csikók és tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztől, segédkezesemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm: **Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.** Elsőrendű tenyészmének nálam előjegyzésben vannak, melyek vásárlását okt. és november hónapokban igen ajánlom.

Sürgöny és levelek pontos címzése:

Koffmann Lipót Csáktornya

(Muraköz.) ::

Bérleti hirdetmény.

A felsőleges uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó s alább felsorolt gazdaságok 1913. évi október hó 1-től 12 évre haszonbérbe adnak és pedig:

Alsóadacs 2510 hold 371 öi

Peregadacs 1750 " 618 "

(Vasúti állomás: Szabadszállás.)

Középadacs 2364 hold 484 öi

(Vasúti állomás: Kunszentmiklós.)

Alsópeszér 2976 hold 582 öi

Etelmaorral 690 " 1540 "

(Vasúti állomás: Alsóadacs vagy Kunszentmiklós.)

A bérbeadó gazdaságok bármikor megtekinthetők. Bérleti ajánlatok 1911. évi november hó 1-ig alulírott uradalmi Főtiszttséghez nyújthatók be, a hol a közelebbi feltételek is megtekinthetők. Cs. és kir. uradalmi Főtiszttség, Ráczkeve. **Grassl Hugó,** s. k. cs. és kir. Főtisztartó.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hosszunk mezel gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre 16 kor.
Fél évre 8
Negyed évre 4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz oszmenndők.

HIRDETÉSEKET

A lap kiadóhivatala vess fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog
fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix	699
A szatmári gazdanagygyűlés	700
Gazdasági levél. — Szász Ferencz	702
A gabonacsávázó-gép	703
A gyomok irtása. — Nagy Dezső	703
A gyümölcsfák termékelensége. — Balogh Balint	704
Könyvismertetés	704
Kérdések és feleletek	705
Kérdések: Orpingtonok oifaknlása. L. K. — A leg- alkalmasabb kaptár méhészkedéshez. K. L. — Ie- fujtandó méhek megmentése. N. A. — A fű meg- hagyása parkokban ősszel. Sz. L.	
Feleletek: A háromszori fejés előnye. F. Z. — Szász Ferencz. — Koczasertés hízalása. F. Z. — Vizi növ- vények értékesítése. F. Z. — Légyenyv készítése. Herczeg Sándor	
Hírek	705
Aprók	706

SZEMLE.

(Időjárás és a gazdasági helyzet. — Tárgyalások a
husbehozatalok miatt. — Szilárdtság a gabonatözs-
dén. — A cukorártell meghosszabbítása. — Harcz
a sörkartell ellen. — A főváros élelmezése érdeké-
ben. — Élelmiszer hamisítások. — Műlelkesítés a
szövetkezeti eszméért. — Az amerikai hőség és az
automobil. — A vagonhiány.)

Az idő esőre változott, most már egy barázda
mélységig megázott a talaj s vigan végezhetik a
vetést azok, akik még eddig a kemény rögök közé
nem hintettek magot. A homokos talajban, hol
már végeztek a vetéssel is ki kelt szépen s a
pirosló rozs néhol már zöldelni is kezd, sőt zöld
buzát is látni elvétve. A repeze és őszi árpa szinte
mutatja a sorokat. A répa silányul fizet átlag alig
lesz 100 q. egy magyar (1200□-öl) holdon, mert
egy és magasabban fekvő talajon a legjobb
mivelés is csak 70—80 kg. termett; azonban a mély-
fekvű földeken, hol máskor a fenékvíz ütötte fel
fejét, most 100—120 q. répa van. Leverő agazdára
nézve, ki most a tél beköszönte előtt javitaja
épületeit, hogy a kőmivesét, mindannak daczára,
hogy 6-tól 6-ig dolgoznak csak fejenként és na-
ponta 7 koronát kérnek. Hajnalban hideg van s jól
esik a befutott szoba, de hisszük lesz még mele-
gebb idő is. Szőlő középtermést ad, de minősége
kitünő.

Általános a panasz az országban a husdrága-
ság miatt és a gazdák állítanak bünbakul a világ
színe elé! Pedig ez nagy tévhit. A mézárások
és hust mérő kofák csinálják ezt. A gazdák adná-
nak hust csak volna a ki illendő árban megvenné.
A szeptember 29-iki Egri vásáron várt vagy

1500 db. juh eladóra. Vevő csak 3—4 volt és
meg pocsek árban is alig vették. Tiszta vágó
súly 36 kgr. páronként volt és párjáért csak 26
koronát ígértek. Ez megfelel 1 kilóért 82 fillér-
nek, holott a falukon a mézárásokban 72×=
1.44 fillér, városban pedig 1.52 fillér a juh hus
ára. A borjúhus kilója 2.40 és a 80 kgrmos borjú-
ért mint egy előfizetők irja csak 60 koronát ki-
náltak. És így vagyunk a szarvasmarha árával is.
Lábon olesón veszik, de a székbl iszonyu áron
kell megfizetni.

Vissza kellene mennünk a régi szokásra a
limitációra, midőn a vármegyék és városok szab-
ták meg a hus árát, a marha árat szerint. Akkor
nem volt panasz, mert kordába tartották a hust
kimérőket. Hamis azon elv, hogy a konkurencia
által szabályozva lesz az ár. Vidéki városokban
az a 8—10 mézárás kartelt köt és szipolyozza
a közönséget. Falun a konkurencia, szóba sem
jöhet, mert 2000 lelket számláló faluban is csak
1 mézárás van, kisebb falvakban 3—4-ben van
egy. A gazdák a jelen epochában a legsúlyosabb
helyzetben vannak. Nem emelhetjük kétszeresre
terményeink árát, de a mesterember, kereskedő
igen. A mit venniök kell az mind 40—50%-kal
drágább. A munkás és cselédbér 100%-kal emel-
kedett, mert a munkás és cseléd mind Buda-
pestre szegődik el. Pesten azután megtanulják
a fényűzést és minden más rosszat, de jót
semmit. A falu pedig unalmas nekik már. A
város kivetkőzötteti a népet viseletéből, szokásai-
ból és honpolgár helyett cosmopolitává teszi
öket.

Valjon hová vezetend ez a nagy civilisatio?

Valjon mi lesz az argantínai, román és szerb
husbehozattal azt igazán nehéz megmondani.
Sejtjük, hogy mindhárom be fog özönlenni, hogy
10 000 tonnára engedély jön a tengerentuli husra,
a román és szerb kontigenst felemelik, pedig
nincs ok reá. Az osztrákok politikai momentumai
a gyűlölt Hungaria ellen játszanak itt közre. Ka-
puk híreket, hogy most imigy most amugy tár-
gyalnak a két kormány kiküldöttéi, most ezt,
most amazt a concessiót sikerült hazánkknak ki-
vívnia, viszont az osztrákok hecczelődnek, hogy
semmit sem szabad ellenértékül adni és azt a
hírt is vesszük, hogy a szerbek nem engedik
a leölt sertések kedvezményes vámtarifa nélkül
be és hasonló jókat. Ugyhiszük, hogy azt a
német operette strófát már is velünk dudolgtaja
földművelési miniszterünk hogy:

„Der weiseste der Weisen ist
Der zeitweilig die ganze Weisheit vergisst.“

Kedvezményeket aligha kapunk. És ha, ugy
akkor a magyar gazdatársadalom issza meg a
annak a levét. Hiába tiltakozik a gazdanagy-
gyűléseken Kecskeméten, Lugoson és Szatmárt.

Az októberi gabnafelmondások a tözsdén meg-
lehetősen simán végződtek. Nagy quantitásfel-
mondások ugyszólván alig történtek. A készáru
piacz inkább áremelkedéseket mutat, buza, rozs
és takarmányárpa, tengeri 5—10 fillérrel meg-
drágultak. A külföldi tözsdék is elég jól viselked-
nek, alig érezhető áresések voltak. De hiszen
azoknak nincsen befolyásuk már a mi áralakulá-
sainkra. A tripoliszi hadjárat megkezdte-
kor Németországban ismét 5 márka emelkedé-
sek voltak s így az 1 márka esés alig valami.
Liverpool, midőn e sorokat írjuk, 1/4 pennyvel,
Párizs meg 15 centimes-mal emelkedett, viszont
Amerika 1/4—5/8 centtel esett. Gazdáinkat abban
a tekintetben meg kell dicsérnünk, hogy kárai-
kon okultak és nem dobálták derüre-borura
gabnáikat és holmi rekordtermés jelszavaknak
nem ülnek fel. Türelem és kitartás a jelszavaik!

Egy újabb kartell létrejövételét jelzik. A czu-
korkartell ismét bár csak egy évre megkötöttet.
A gazdáról tehát ismét kistül, hogy nem (?) fo-
gyasztó, a mit mindig és mindenkoron a merkanti-
listák állítanak. Pedig a gyári ipar termékeit
ugyancsak fogyasztják. A cukor termelésében
azonban a gazdáknak jutott az oroszlanrész,
mert hát eleddig mégis ők természetették a czukor-
rét s ebben a középbirtok volt a nagybirtok
mellett leginkább érdekelve. Most az egyes czu-
korgyárak nagyobbbrészt uradalmi hosszulejáratu
bérleteket kötnek a hol ezer hold számra terme-
lik a cukorrét. Nincs kit a cukorrépatermé-
lésre rábeszélni a szerződéseket megkötni, elő-
legekkel ellátni, nincs kivel az átvételnél vesze-
kedni stb. Gazdáink néhány év előtt egyesületbe
tömörültek a Köztelken s az eredmény az vala,
hogy jobb árakat értek el termelvényeikért mint
annak előtte. Most azonban lassan, de biztosan
nagybirtokaink bérleők kezeikbe kerülnek, me-
lyeknek legnagyobb részét éppen a czukorgyárak
kontigense teszi ki. Ime ismét földművelésügyi
miniszterünk a középbirtok felszámolásának és
megerősítésének sarkalatos pontja elkallódik.

Legutóbb e helyen a sör megdrágulásáról
tevénk említést és hogy az egyedüli mód a
trösztöket ellentrösztökkel féken tartani. A
berliniek pilseni sörkiméresi ellentrösztjéhez
hasonlóan jártak el a trautenauai, Ausztria egyik
legnagyobb sörgyárának ügyköréhez tartozó ki-
mérők, u. y hogy a sörgyár visszahelyezte a
régi árakat. Prágában meg október hó
1-től kezdve azon kiméréseket, melyek a sör
árát emelték, bojkottálták. Évekkel ezelőtt a
bajor sörháboru mintájára szervezkedtek az
osztrákok. Vajha a mi fogyasztóközönségünk is
hasonlóan járna el és verné vissza a különböző
kartellek és trösztök merényleteit.

Végre valahára a főváros is kíván valamit tenni
a drágaság enyhítése céljából és nem meriti ki

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK

Az oltási szezon küszöbén felhívjuk gazdatársaink figyelmét azon bevált és kipróbált oltóanyagokra, melyeket szövetkezetünk
immár több mint tíz éves tapasztalatok alapján a legjobban ajánlhat. Lépfene ellen a legerősebben fertőzött vidéken is példásan immunizál-
tattak az állatok a Jenner-Pasteur-féle **specziális** oltóanyagokkal; a kitört járványok pedig a **rapid szérumos** beavatkozással
sikerrel lokalizáltak. Sertéseknél az orbáncz-szérum **az egyedüli szer**, mely orbánczbetegséget biztosan gyógyít és a melynek
segítségével (kombinált oltás!) a megtámadott falkák is még sikeresen megvédhetők. Az oltási eredmények eredeti kimutatásai a Jenner-
Pasteur-Intézetben mindenkor áttekinthetők.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

erejét a 100 városi huszár díszbe öltöztetésével. Régi axioma az, hogy a drágaságot nem lehet aktagyártással leküzdeni, hanem gyakorlati eszközökkel. Több ízben rámutattunk annak szükségességére, hogy a hatóságnak magának kell tenni valami gyakorlatias jelentőségű lépést, ha le akarjuk küzdeni az uzsorászkodást az élelmiszerekkel, melyet a fölös számban lévő közvetítő kereskedelem üz. Utmutatással szolgálnak azok a közéleti intézmények, melyeket a főváros saját üzemében tart. Ott van a kenyérgyár, ott van a lóhusszék. Mindkettő prosperál s mindkettő tényező a közéleti intézmény terén. Ezt az irányt kellene követni a tanácsnak a drágaság leküzdése céljából.

A tanács szeptember 30-án rendkívüli ülésén foglalkozott a drágaság enyhítése érdekében teendő intézkedésekkel és a közéleti intézmények ügyosztálynak erre vonatkozólag tett előterjesztéséhez mindenben hozzájárult. Hozzájárult nevezetesen ahhoz, hogy a főváros a *legfontosabb élelmiszerek beszerzését a közönségnek a lehetőséghez képest megkönnyítse* és felhatalmazta a polgármestert, illetve a közéleti intézmények ügyosztályát az e tekintetben szükséges intézkedések megtételére. Elhatározta továbbá, hogy a közéleti *kenyérgyár kibővítése* iránt már legközelebb előterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy a kenyérgyár teljes üzemű a jövő év tavaszán életbeléptethető legyen. *Atiratot* intézett a tanács az *államvasutak igazgatóságához* azzal a kérelemmel, hogy a Budapestre érkező áruk gyorsabb kiszolgáltatása céljából a központi vásárcsarnokhoz vezető *vágányzat kibővítésére* nézve kész tervet és költségvetést mutasson be. Felajánlotta továbbá a főváros hajlandóságát arra, hogy *hűtőkocsikat bérel*, (Hjah! ha volnának. Szerk.) *a melyet különösen a husimportőröknek kíván használatára bocsátani*, a mivel a *hus könnyebb behozatalát óhajtja előmozdítani*. Engedélyt adott a tanács félévi időtartamra a központi vásárcsarnokban levő *hatósági közvetítőnek* arra, hogy *a saját számlájára üzleteket kössön*. Ez ugyanis szintén eszköz volna arra, hogy az árukat nagy tömegekben hozhassák Budapestre és itt forgalomba bocsáthassák. Ezt az engedélyt azonban, a mennyiben az intézkedés nem válna be, vissza vonja a tanács. (Ez még csak a drágaságot fogja növelni! Szerk.) Végül felhívta a tanács a vásárpénztár igazgatóságát, hogy *a husnagyvágó létesítése és az üzletvitelt a saját számlájára* valamint ezzel kapcsolatban *a husimportra* nézve sürgősen terjesszen elő javaslatokat.

Ideje volna már, ha az a sokat emlegetett élelmiszertörvényjavaslat napvilágot látna és azon nagy titkolódzások, melyek a hamisítások körül észlelhetők, végre-valahára a nyilvánosság elé kerülne és a hamisítók nevei újból pellenegére állítatnának. Egy hétfői lap súlyos hamisítási vádakkal illetve a Központi Tejesarnok Szövetkezetet s noha mint már több ízben említettük, koránt sincs megelégedve a fogyasztóközönség a szövetkezet tejével, mégis szükséges volna, hogy a hamisítás ha fenforog, a nyilvánosságra hozassék. Érdekes, hogy a hamisítási tárgyalásnál a szövetkezet igazgatója etikai momentumokat óhajtott bevinni és a feljelentő fogyasztót nem a legudvariasabban kezelte. Kiszűlt, hogy a szövetkezet egyik kihordó fiuja művészileg nyitja és zárja be a palackokat. Persze az ítélet fölmentő vala a szövetkezet részére. Hát ő nem felelős az alkalmazottaiért? A ki élelmiszert hamisít, az gyilkol. Ez az angol felfogás, de a miénk is. De azon gazdák érdeke is megkívánja, a kik a szövetkezetnek szállítják

a tejet, mert könnyen megtörténhet az, hogy őket is megvádolják a hamisítással azon felfogások korszakában, midőn a birtokos a felelősséget a termelvényeiért köteles elvállalni. Tiszta bort, illetve tejet akarunk a pohárban látni és erélyes intézkedéseket a földművelésügyi miniszter részéről. Nem holmi rejtett nyilvántartásokat. A nyilvántartásról a következő közleményt olvassuk:

„Október 1-én lépett életbe a központi kihágási nyilvántartó, a mely első sorban az élelmiszerhamisítók ellen irányul. A szabályzat értelmében ettől az időponttól kezdve a kerületi előjáróságoknak mint rendőr-büntetőbíróknak minden egyes jogerősen elítéltről, akár kimondták a büntetés végrehajtásának felfüggesztését, akár nem, büntetőlapot kell kiállítani, ha a büntetést oly kihágásért szabták ki, a melyet a tisztügyességgel közölni kell, vagyis az étel- és italneműek hamisítása esetén. A kiállított büntetőlapot azonnal a székesfővárosi kihágási nyilvántartóhoz kell küldeni és ennek megtörténtét a jogerős ítéletre fel kell jegyezni.“

A napilapok gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter egy bizalmas körlevelét közlik s tanfelügyelőkhöz, melyben a miniszter a szövetkezeti eszme nagy hívének vallja magát. A szövetkezeti eszmének a gazdaközönség általában véve híve, de mi is. De nem a kényszer-szövetkezetekéinek és olyanokéinak, melyek a miniszteri elismeréseken alapulnak. Kifejejtett azonban a rendeletről a Gazdák Biztosító Szövetkezete (VIII., Baross-u. 10.) és a Kölesönös Állatbiztosító Szövetkezet (VIII., Üllői-ut 11.) és remélhetőleg ezeket a miniszter még egyik pótrendeletébe be is veszi. Vagy nem? De úgy véljük, hogy jó áruhoz nem kell czéger, nem hisszük, hogy a miniszteri ajánlat a czégeknek bármit is használna s ha igen, akkor bajok vannak azok körül. A körlevél szövege a következő:

„Körlevél Sz. vármegye összes tanítóhoz, tanítónőhöz és óvónőhöz. A vall. és közoktatásügyi miniszter ur 66708/911. sz. rendelkezése alapján Sz. vármegye összes tanítóinak, tanítónő és óvónőinek figyelmét felhívom a Magyar Gazdaszövetség pártolására. A ki falusi gazdaszövetséget akar szervezni, forduljon tájékoztató iratokért a Magyar Gazdaszövetséghez (Bpest, IX. ker., Üllői-ut 21. sz.). A ki hitelszövetkezetet akar alapítani, az forduljon nyomtatványokért és utbaigazításért az Orsz. Központi Hitelszövetkezethez (Bpest, VIII. ker., Baross-u. 13.). A ki a falusi népet az áruzsorától akarja megmenteni, az igyekezzék fogyasztó és értékesítő szövetkezetet létrehozni. Erre nézve a Hangys (Budapest, IX., Boráros-tér 1.) igazít utba. A tejszövetkezeteket, pinczeszövetkezeteket, gyümölcs és szeszértékesítő szövetkezeteket a földművelésügyi miniszter szervezi. Tájékoztató iratokért hozzá kell fordulni. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Bpest, V., Alkotmány-u. 31.) szállítja mindazt, a mi a gazdaság viteléhez szükséges. A buzgólkodó tanítók működését figyelemmel kísérem s mivel a miniszter ur mindenkor elismerésére számíthatnak, évenként felterjesztem az illetők neveit. Ny. 1911. szeptember 14. Aláírás: kir. tanfelügyelő“.

Az idej nagy hőség New-York városát különösen sújtotta, emberek és állatok nem ismert mértékben szenvedtek alatta. Mondható válságos abnormis hőség alatt New-York ló tulajdonosainak, sok bajai voltak. A teherfuvarozást rohamosan át kellett alakítani motoros járművekre. New-York és környékén körülbelül 50 ezer ló áll átlag a teherforgalomban és ebből ju-

lius hónap 6 legmelegebb napjain nem kevesebb mint naponta 171 ló mult ki, a mi összesen 1026 ló és több mint négy millió vagyont veszteséget jelentett. De ha számításba vesszük, hogy a lovak a nagy hőség folytán több kiméletet igényeltek a mennyiben gyakrabban hideg vízzel kellett őket mosni és a déli órákban lehetőleg hosszabb időt át árnyékban pihentetni, az idővesztéséget hozzászámítva bizony a munka elvonás szintén hatalmas pénzübeli károkat okozott. Az évente rendszeren fellépő nagy hőség és a nedves asfaltburkolat okozta károk évi átlagos 4%-os veszteségnek felelnek meg. Nem csuda tehát ha az autoteherforgalom mindinkább általánossá válik.

Évek óta szorgalmazzuk a waggonhiány megszüntetését. Már-már katasztrófális jellegűvé válik. Persze a míg a gazdák érdeke forog koczkán addig a waggonhiány megkereséseknek eleget felsőbb helyen nem tesznek. Most a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége zúdult fel a waggonhiány ellen, mert a gyáripar üzemében szünet állhat be. Kíváncsiak vagyunk, vajlon a nevezett szövetség beadványának eleget tesznek-e. Akkor talán a gazdáknak is jut a morzsákból, hiszen azok eltekintve a termelvényeik elszállításaitól, imitt-amott mezőgazdasági ipart is folytatnak. Állítólag Erdélyben a kereslet $\frac{1}{10}$ részét sem tudja a MÁV. kielégíteni. A waggonok befagnak vagy elfujja őket a nemere? —ix.

A szatmári gazda nagygyűlés.

Napfényes szép időben szeptember hó 28-án kezdődött Szatmárott a „Magyar Gazdaszövetség“ nagygyűlése, a mely az ott napirendre kerülő aktuális gazdaságpolitikai kérdések révén majdnem az egész ország nagy érdeklődését keltette fel. A gyűlésen az északkeleti vármegyéből majdnem 3000 gazda jelent meg.

Megjelentek az elnöki emelvényen *Darányi Ignác*, *Kazy József* államtitkár, *Szomjas Lajos* miniszteri tanácsos, továbbá az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőiben gróf *Károlyi Mihály* elnök, gr. *Desseffy Aurél*, *Jeszenszky Pál*, *Mutschebacher Emil*, a Magyar Gazdaszövetség képviselőiben *Bernát István* igazgató, *Schandl Károly* titkár, az Országos Központi Hitelszövetkezet képviselőiben *Végh Jenő* igazgató, a Gazdák biztosító szövetkezetének képviselőiben *Láng József* igazgató, a Hangya képviselőiben *Mesko Pál* és *Csernay Ödön*, a Nyitvármegyei Gazdasági Egyesület részéről *Mezey Gyula*, kir. tanácsos, elnök, a Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület részéről *Paizs Gyula* orsz. képviselő. Ott voltak még *Mezőssy Béla* orsz. képviselő, *Lázár Pál* udv. tanácsos, Szatmárvármegye törvényhatósági bizottságának több tagja, *Csada Adorján* főispán, az alispán, a megye kolumnáris tisztviselői, Szatmár város képviselőiben *Vajay polgármester*, *Tinkóczy főkapitány*, továbbá *Falussy Árpád*, a vármegyei Gazdasági Egyesület képviselőiben gróf *Teleki Géza* elnök, *Világossy Gáspár* titkár, a *Teleki* és *Károlyi* grófi családok több tagja, *Jékey Viktor* és *László*, többen a *Vécsey* grófok közül.

Darányi Ignác elnöki megnyitó beszédében köszönetét fejezi ki Szatmár városának és a jubiláló gazdasági egyesület vezetőségének a fogadtatásért, majd megleget szavakban üdvözlöi a kormány megjelent képviselőit, gróf *Desseffy Aurélt*, a súlyos betegségéből szerencsésen felgyógyult gróf *Károlyi Mihályt*, továbbá gróf *Teleki Gézát*, a kinek nagy munkássága hozzájárult a sikerhez.

Az üdvözlések után *Kazy József* államtitkár

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MÓTOROS TALAJMÜVELŐGÉPEK RÉSZV.-TÁRS. BAJA

KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, IV. KERÜLET, FERENCZ JÓZSEF-RAKPART 27. SZÁM.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelő gép bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, a minőt eddig csak a kertész tudott előállítani. — 2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj. — 3. Ideális trágya alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával. — 4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével. — 5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő. — 6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána. — 7. Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100% terméshozamok is.) — 8. Örlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelő gép.

„A Kőszegi Károly-féle szabadalmazott motoros talajművelő gép működésben megtekinthető a szatmári kiállítás egész tartama alatt *Buttykay László* földbirtokos urnál *Mikola* (Szatmár mellett), hol már a gép munkája után kikelt és fejlődő repeze az eke után vetett repezével összehasonlítható, hasonlóként a rozs és buza kikélete, fejlődése stb., minden stádiumában meg látható, miután a gép folyton dolgozik és folyton vetve lesz.“

Szabadalmazva az összes államokban. — Német- és Oroszország részére gyártási engedélyt adva:

Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

kért szót, lendületes szavakban méltatván a jubiláló gazdasági egyesület vezetőinek fáradozását, szívesen tolmácsolja a miniszter üdvözlését és biztosította a megjelent gazdaközönseget, hogy *Serényi Béla* földművelésügyi miniszter a legnagyobb jóakarattal fogja mérlegelni a nagygyűlés határozatait.

Darányi Ignác elnöki megnyitó beszédében arra mutatott, hogy mekkora hibát követett el a kormány, a midőn az engedmények terére lépett, akkor, a mikor az osztrák ipari körök kapzsisága fel akarja borítani a kiegyezés vámvédelmi alapelveit. Még inkább végzetes a kiegyezési és vámvédelmi rendszert akkor bolygatni, midőn Németország akadályokat gördít a baromfikivitel elé is, a mint ez épen a legutóbbi napokban történt. A kormány veszedelmes lejtőre jutott komoly, kényszerítő ok nélkül. Mert a wieni csöcselék paraplé forradalmát nem lehet komolyan venni, azt nem lehet olyan komolynak venni, mint a szerződések szentségét. Foglalkozik ezután a miniszterelnöknek a husiparosok kongresszusi küldöttségének adott válaszával. Szomorú ez a válasz, mert a miniszterelnök nem érzi át, hogy tulajdonképpen mi volt a kiegyezés és a balkáni kontingens eredeti intenciója. Ha a miniszterelnök nyilatkozatai ebben a kérdésben a kormány végleges álláspontját képviselnék, akkor kétségbe kellene esnünk a helyzet fejleményei felől. A wieni lapok ebből ugys azt magyarazzák, hogy a kormány rendeleti uton akarja megengedni a szarvasmarhabehozatalt, ha ez való, ugy ez az alkotmány és az alkotmányos garanciák súlyos megsértését jelentené. Ilyen konzekvenciák mellett kár volna a kereskedelmi szerződéseket a törvényhozás elé vinni. Ha a kormány mögött olyan nagy és szilárd többség áll, az ne legyen a gyengeség, hanem az erő forrása. A wieni tárgyalásokról csak a paizszsal, vagy paizson lehet visszatérni. Beszédét gróf *Károlyi Sándor* egykori leveléből vett azzal az idézettel fejezi be, a mely a gazdaközönség szervezkedését és tömörülését úgy tünteti fel, mint a védekezés leghatalmasabb és legtöbb sikert ígérő eszközt.

Gróf Károlyi Mihály felszólalásában napirend előtt az aktuális gazdaságpolitikai helyzetben jelentkező sérelmeket sorolta fel, megvilágítván a gazdákat érdeklő kérdéseket. Előadása kapcsán a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A Magyar Gazdaszövetség szatmári nagygyűlése csatlakozva a Szövetség által elfoglalt, legutóbb Lugoson kinyilvánított állásponthoz, tiltakozik a tengerentuli husbehozatal, a keleti államok huskontingensének felemelése és az élőállat behozatal ellen ezen államokból. A hivatalos helyről többször elhangzott, a földművelésügyi miniszter által legutóbb határozott formában tett ígéretre hivatkozva a nagygyűlés erkölcsi és jogi lehetetlenségnek tartja azt, hogy az agrár vámvédelem egyes idegen csoportok nyomásának engedve gyengítettessék és hogy ez által a kiegyezésben részünkre kivívott előnyök kockára tévessenek. A miniszterelnöknek a husiparosok előtt tett kijelentéseivel szemben ragaszkodik a gyűlés ahhoz a felfogáshoz, hogy a magyar állatnyésztés védelme és fejlesztése nemzeti érdek, a mit az Ausztriában támadt izgatásokkal szemben megóvni és fenntartani nemzeti kötelesség. Ennélfogva a keleti államok huskontingensének kicserélése, élőállatok behozatala és a tengerentuli hus behozatala ellen a gyűlés tiltakozik. Ha pedig kormányunk Ausztriának engedve a mai szerb kontingensen felül Szerbiából vámkedvezményel, törvényhozási fel-

hatalmazás nélkül engedne be újabb mennyiségeket, azt az alkotmány nyílt és súlyos megsértésének tekinti.

Gróf *Károlyi Mihály* határozati javaslatának egyhangulag történt elfogadását az elnök *Falussy Árpád* és *Meskó Pál* hozzászólása után enuncciálta, a mely hozzászólások csak megerősítették a már felhozott érveket.

Gróf *Mailáth József* előadása. A város és a falu czímmel összefoglalóan tüntette fel azokat a bajokat, a melyek abból származnak, hogy ebben az országban semmi érzelmi és értelmi kapcsolás nincs a város és a falu között. Feltűnteti, hogy az ország intelligenciája a város, és az ország népe, a falu nem érez, nem gondolkodik együtt. Előadásának végső konzekvenciájaképpen annak a szükségét mutatja ki, hogy vissza kell térnünk a városban és a faluban egyaránt az intenzív munkára, továbbá el kell ismernünk egyaránt a város és a falu érdekét a nemzet igaz érdekének. Az igazi városi politikának a legnagyobb titka: a józan takarékosággal párosult haladás és az, ha megadjuk a falunak legalább az életfeltételeket. Itt tulajdonképpen csak visszadásról van szó, csak azt kell visszaadni, a mivel a falu, az ország népe a városokat táplálta. Lelkiismeretesnek kell fejleszteni az egészségügyet, ezzel a jó népispolákat, fejlesztjük a falut, vagyis az ország népét a lelkiismeretes közigazgatással, ha a faluban a jó tanítóknak és a jó papoknak atyát és apostolt nevelünk. A szövetkezeti eszme ápolása, annak eredményes átültetése a gyakorlati életbe szinte egyike azoknak a nagy eszközöknek, a melyek a nép igazi megerősödésére elemi hatással van, a mint ezt a mindennapi élet tapasztalatai bizonyítják. Azután *Mezey Gyula* szólalt fel, a ki mint a gyakorlati élet embere a mindennapi életből meritett újabb adatokkal támogatta *Mailáth* gróf fejtegetéseit.

Mezőssy Béla nagy figyelemmel hallgatott előadásának tárgya „A gazdák érdekei és a parlament”. Élénk színekkel ecseteli, hogy a választások idején milyen nagy becsülete van a gazdának, a képviselőjelöltek, hogy a gazdaközönség döntő sulyu szavazatát megnyerje, a legkétségesebb szolgálatát ajánlja fel minden igaz és méltányos gazdaérdekben. Azután fordul a helyzet, mikor összeül a parlament, nagyon könnyen elsorolható azoknak a nevei, a kik jóban rosszban a gazdák érdekeit védik, s amellet hűséggel kitartanak. Szerinte minden képviselőnek, — tartozzék bármely párthoz, akár az ellenékekhez, akár a kormányhoz — a ki a magyar gazdák szavazatának támogatásával jutott be a képviselőházba, helyt kell állni a magyar gazdák érdekei mellett, ha török, ha szakad. Érti ez alatt azt, hogy helyt kell állni nemcsak addig, míg a kormány azt jónak látja, a míg neki ez nem kellemetlen, hanem kitartani mindaddig, egy következetes álláspont mellett, a míg a gazdák jogos érdekei tényleg diadalt nem aratnak. Ne a kormány legyen a képviselő urak támasza, hanem megfordítva, a magyar gazdák érdekeit pártkülönbség nélkül védő magyar képviselők elszántsága biztosítsa azt, hogy a kormány, még ha inogna is, a mi érdekeink védelmével, akkor se hátrálhasson. Behatóan ismerteti a helyzetet, melyet a Wienből intézett hadjárat idézett elő és kimutatja, hogy a huzdrágaság jelszavával ellenünk minő követelményeket támasztanak, olyanokat, a melyek megadásában a legcsekélyebb engedékenységgel arra a lejtőre jutunk, hogy a magyar gazda számára a vámvédelemmel megteremtett, az általános közgazdasági helyzetbe beilleszkedő helyzet teljesen megromlik, a gazda ma tűrhető

helyzete megpusztul, vége lesz a boldogulás ama kezdetének, a melyet a vámvédelem a magyar gazdának juttatott, a gazdasági élet igazságszolgáltatása szerint. Mikor ilyen a helyzet, annak meg kell szünni. Hiszi, hogy a magyar nép öntudatra fog ébredni. Bizalmának melegével a magyar nép tisztelje meg azt, a ki arra valóban érdemes, azt a ki valóban a magyar gazdaságsadalom javáért küzd. A következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„A szatmári nagygyűlés bizalommal várja a magyar képviselőház egyöntetű állásfoglalását oly irányban, hogy a kereskedelmi szerződések tartamára biztosított vámvédelmet átötretni nem engedi. Ha Ausztria minden elfogadható indok nélkül — a nemzetközi szokások teljes mellőzésével — mesterséges akadályokkal akarja lehetetlenné tenni nyugat felé a szabad forgalmunkat és a magyar kormánynak e téren támasztott kívánságai elől a legridegebben elzárkózik; ugy teljesen indokolatlan lenne, hogy a Kelet felé oly könnyítéseket tegyünk, a melyek elsősorban az osztrák fogyasztók javára lennének, mig ellenben a magyar mezőgazdaságra nézve lényeges károsodást jelentenének.”

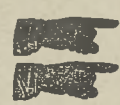
Az előadó határozati javaslatát a gyűlés közönsege magáévá tette.

Meskó Pál előadásának anyagát a földbérli szövetkezetek képezték. Az előadó elsősorban utalt arra, hogy ez a tárgy immár a kecskeméti nagygyűlés tárgyát képezte, annak előtte, azóta a Magyar Gazdaszövetség folyton szorgoskodik abban az irányban, hogy ez az intézmény a magyar szövetkezeti életben megerősödjék, mert a nép igazi vagyonosodása legfőképp a bérlő szövetkezetekkel érhető el. A bérlő szövetkezetek segítségével földhöz juthatnak olyan kisbirtokosok fiai, a kik számára a családi birtok már nem nyújt elég munkaalkalmat és megélhetési alapot. Ez a gazdasági alakulás mód arra, hogy az erőket egyesítve maga a nép vegye fel a versenyt a nagybérleteknél. Így lehet vagyont szerezni a tulajdonjog szentségének sérelme nélkül azoknak a derék polgártársaknak, a kiknek ragaszkodása a haza földjéhez, az iránti szeretete, hűsége a magyar állameszméhez az ország legfőbb javai közé sorolható. A kecskeméti nagygyűlés a bérlő szövetkezetek nemzeti, gazdasági és társadalmi fontosságát felismerte, határozatban kimondotta, hogy az ilyen szövetkezetek szervezését szükségesnek tartja és ennek okából fel is kérte a Gazdaszövetség elnökségét, hogy a folyó év őszén szaktanácskozást hívjon egybe, a melynek feladata leendő gondos és részletekbe menő tanácskozás alapján, a helyi viszonyok figyelembe vételével megállapítani a módokat és eseteket, melyek között ily társulatok létesítendők. Javasolja az előadó, hogy a szatmári nagygyűlés tegye magáévá a kecskeméti határozatot, a mi meg is történt.

Jékey László a közlegelőkről szóló előadásában hibáztatja, hogy:

„Magyarországon a legelő kérdést nem értékelik abban a mértékben, a mint ezt az állattenyésztés, mint a nemzeti vagyonosodás egyik jelentékeny ágazata megköveteli. Érdekes adatokkal világítja meg, hogy a külföldön mennyivel többet gondolnak a legelőkkel és ez a gondolkodás nagy kamatokhoz hoz nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem a nemzeti gazdaság minden ágának. Részletesen és a közönseggel állandó érdeklődése mellett kifejti, hogy a legelő javításokat milyen módokon lehetne keresztülvinni az erdei, hucasi, sik- és lópvidéki legelőknél. Határozati javaslatot nyújt a nagygyűlés elé oly értelemben, hogy a legelő kérdések ezentul nagyobb figye-

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!
A CASE-gép

csövei nem folynak
kazánja nem megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszántó gépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Uezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/g.

lemben részesíttessenek, azok rendezése bizas-
sok szakértőkre és ne riadjanak vissza az ál-
dozatoktól, mert azok kamata busásan megtérül."

Jeszenszky Pál az OMGE. titkára a kérdés
kapcsán szóba hozza a német birodalmi kor-
mány baromfi-beviteli tilalmát, a mely nagy
kárára van az országnak. Lépéseket sürget a
kormánytól ennek a tilalomnak a visszavoná-
sára. Miután a nagygyűlés Jékely határozati
javaslatát Jeszenszky indítványával együtt elfo-
gadja, Darányi a gyűlést bezárta.

Gazdasági levél.

Puszta-kamarás, 1911. IX/29.

Kedves Szerkesztő ur!

Olyan időnk jár, mint a parancsolat, de csak
szeptember 17-ike óta, mert addig július hó
végétől kezdődőleg annyi esőnk volt, hogy mint
irtam is, a keresztekben sok kárt tett. A sok
esőben szépen meg nőtt sarjunknak egyrészt
épen renden kapta egy felhőszakadás s elisza-
poltta. Csinált aztán a sok kár és hátramaradás
mellett hasznát is, mert réteink egy részén
3-szor kaszálunk, legelőink meg olyanok, hogy 2
ősz kellene lelegeltetésükre. Kései zöldt-karmá-
nyainak is gyönyörűen fejlődtek, a tarlóhere ugy
magnót, hogy negyedében vágják, még a széna-
füvek aljabb részei is gazdag sarjuval fizetnek.
Egyszóval mi az ideai szárazságot csak a tavasz-
szal éreztük, azután volt esőnk elég, még más-
korra is jutott volna belőle.

A sok eső vize, nedve most is a földekben van
s nem a legideálisabban készülnek a táblák
őszi alá, de azért megy már a vetés, mert itt
az ideje, augusztusban vetett rozsunk javában
bokrosodik.

Ilyenkor „félnyirokban“ nagy veszedelemnek
tartja a vetést a mezősegi ember, de azért mégis
csak vetünk, mert van alól is nyirok, a hol felül
van a mi agyagos, vályogos földeinken s majd
csak felhúzódik, a mig ad az Isten másikat az
égből s fog is adni nem sokára, mert már lát-
szanak a biztos jelek, csak ne lenne tartós,
mert zöldes tengerünk nem érnek be, s hátra-
maradunk a szántás, vetéssel is.

A cséplés végét járja, már csak a maghere
van hátra s így beszámolhatok ideai termés-
inkről.

	Kaszál. holdanként		
	min.	max.	főátlag
Öszi buza	458	1144	747
Rozs	680	1208	801
Árpa	600	1000	814
Zab	700	1214	900
Tavaszi buza	—	—	486

Tekintettel azon körülményre, hogy május vé-
gén alig mertünk ilyen terméseket remélni, to-
vábbá a meglehetősen jó, habár nagyon inga-
dozó árakat is figyelembe véve, csak meg-
volnánk elégedve. Mi igyekszünk a lehetőséghez
képest mindég jobban csinálni, de hát örök
igazság az, hogy „az idő a gazda“, s mi a föld-
nek mivelői csak azon alapon dolgozhatunk
jobban, a melynek jósága felől meggyőződünk,
s hogy érdemes próbálgatni, kísérletezgetni s
nem egyszerűen belenyugodni abba „a mi el-
rendeltetett az ég Ura“ által, arról ideai kísérle-
teink is meggyőztek habár egyesek meddők
is voltak félig-meddig.

Kísérleteink közül elsőnek emlitem a buza
kísérleteket, mindjárt táblázatba állítva.

Parcella	Trágyázás	Szemtermés	Jegyzet
1	00	705 kg.	
2	150 kg. szuper- foszfát	1005 kg. műtrágya szórva	
3	120 kg. szuper- foszfát	1065 kg. műtrágya szórva	
4	75 kg. szuper- foszfát	985 kg. rekord II-vel sorba	

vetve az elővetemény maghere volt, elképzelhetni,
hogy mi éger volt a táblán a tavalyi dus éger
áldásban. Vetési idő november közepe s novem-
ber 21-én már rá is esett a hó, mindazonáltal
ugy a szórt, mint a sorbavetett műtrágya kifit-
zette magát, sőt az utóbbi aránylag jobban.

Rozs műtrágyázási kísérleteink már gyengébb
eredménnyel végződtek s ezt elsősorban a kései
vetésnek tulajdonítom, mert korai vetésünk,
igaz, hogy ugar földben sokkal jobb ered-
ménnyel végződtek, dacára annak, hogy mű-
trágyázásban nem részesültek.

Eredmény:

Parcella	Trágyázás	Szemtermés
1	00	610
2	150 kg. szuperfoszfát	755
3	150 kg. szuperfoszfát	805
4	150 kg. szuperfoszfát	855
5	150 kg. szuperfoszfát	775

Elővetemény trágyázott tengeri, vetési idő no-
vember közepe. Talaj-agyag fenti kísérlethől
élénken tükröződik vissza több elméleti dolog,
melyeket a gyakorlatból szűrtek le s ime a gya-
korlat bizonyítja is!

1. A rozsot vesse el az ember idejében.
2. Az őszzel kiszórt nitr. trágyáknak nem sok
a hatásuk, de a kén-savas ammoniaknak mégis
több, mint a könnyebben oldódó chilisalét-
romnak.

3. Agyagtalajon káli trágyákkal nem érünk el
hatást, mert mint a kísérlet mutatja szemben a
trágyázatlannal a tisztán szuperfoszfátot is
termett annyit, sőt 25 kgal többet, mint a kálival
és szuperfoszfáttal trágyázott.

Mindkét kísérletnek meg fogom figyelni utó-
hatását, s ha Isten éltet jövőben beszámolok
róluk.

Sortrágyázási kísérleteinkről következőkben
számolok be. Árpa alá, melynek elővéleménye
tengeri volt és 1908-ban kapott utóljára trágyát,
humoszus-anyag, vályogszerű talajon, adatott.

Parcella	Trágyázás	Szemtermés
1	0	700 kg.
2	150 kg. szuper- foszfát	770 kg. szórva vetett m.
3	75 kg. szuper- foszfát	835 kg. sorba vetett műtr.

Okát annak, hogy dacára a kisebb mennyi-
ségű trágyának több termést adott a soros vetés
csakis abban keresem, hogy dacára a tavaszi
szuperfoszfátotásnak több oldott tápanyaghoz
juttatott a növény.

Tavaszi buza alá, melyet karácsony hetében
vetettünk el a következő műtrágyát adtam par-
cellánként következő eredménnyel.

Parcella	Trágyázás	Szemtermés
1	0	461 kg.
2	150 kg. szuper- foszfát	612 kg. műtr. sorba vetve
3	75 kg. szuper- foszfát	595 kg. műtr. sorba vetve
4	110 kg. szuper- foszfát	830 kg. műtr. sorba vetve

Mint látható a soros műtrágyázás dacára an-
nak, hogy a kissé fagyos földben erősen kellett
gép után is fogasoltatni a 3. parcellán aránylag,
a 4-ik parcellán pedig aránytalanul több ter-
mést adott s épen ezért én ezután csak kísér-
letképen adok csak 75 kgot holdanként, főve-
tésemet pedig 100 kgal végzem a rekord II vel,
mivel azonban minden vetésünket most még
nincs módunkban sortrágyázó géppel végezni,
szórnjuk is a műtrágyát, mert ugy is fizet ez. Azt,
hogy az utóhatás milyen szórt és soros trágyá-
zásu parcellán még nem figyeltem meg, de jö-
vőre sem fogok erről megfeledezni Természetes
következtetés szerint a szórva trágyázás utóha-
tása nagyobb kell legyen, de hogy elérje az
első évi soros trágyázás többletét, hát nem
hiszem. Mindezek után én a sortrágyázás
híve vagyok, s azt a kevés üzemi nehézségeket
a mivel jár, érteve ez alatt a lassabb vetést és
hegy-völgyesebb tábláinkon a több vonó erőt,
elenyésző csekélységnek tartom szemben az
elért jó eredményekkel!

A műtrágyának a műtrágya ládába való önté-
sére igen praktikus eszköz egy kb. 90 cm²nyi 3
oldalán 20—20 cm. magas oldalfallal ellátott
deszka tákolmány, melybe a zsákból beleönt-
hetni egyszerre kb. annyit, a mennyi a műtrágya
ládába bele megy, a zsákban lévő papirszele-
ket kiválogatjuk a deszkán s azután a deszka
tákolmányból egyenesen a ládába kerülhet a
trágya, s ez sokkal gyorsabban megy, mint kis
bádoggal lapáttal méregetjük. A zsákból direkt
tölteni a trágyát speciell szuperfoszfátnál nem jó,
mert akkor sok papir kerül a ládába, illetőleg a
vetőcsövekbe s eldugja azokat.

Mielőtt más tárgyra térnék, érdekesnek és
érdemesnek tartom felemlíteni bátyámnak,
Szász Istvánnak novolyi birtokán tavalyi kísérle-
teit árpa alá, bebizonyítandó, hogy még csekély
műtrágya többlet is befizetődik soros műtrá-
gyázással.

Kísérleteit bátyám 5—5 kat. holdas táblákon
végezte s adott az

I-só parcellán 0 műtrágyát.
II-ik parcellára holdanként 50 kg. 16%-os
szuperfoszfát.
III-ik parcellára holdanként 60 kg. 16%-os
szuperfoszfát.
IV-ik parcellára holdanként 75 kg. 16% os
szuperfoszfát.

Termett:
I-só parcellán holdanként 490 kg. árpa.
II-ik parcellán holdanként 812 kg. árpa.
III-ik parcellán holdanként 1054 kg. árpa.
IV-ik parcellán holdanként 1143 kg. árpa.

Annak a határnak megállapítására, hogy med-
dig mehet az ember a műtrágya sorbavetésé-
vel veszély nélkül s nemcsak veszély nélkül,
hanem eredménnyel is azt az állami tan és
egyéb gazdaságok kellene, hogy kipróbálják,
mert ott van ember, idő, föld elég s pénznek is
kellene lenni.

Kötelességemnek tartom hálás köszönetem
mellett megjegyezni, hogy én összes kísérletei-
met „magyaróvári országos növényterme-
lési kísérleti állomás“ felhívására és részben
az állomás támogatásával végeztem, mert a mi
sokat hangoztatott specialis erdélyi kísérleti
telepünk, illetve állomásunk ugy látszik nem
akar megszületni, pedig volna értelme, nemcsak
annak, hanem még annak is, ha magas kormány
elmaradott gazdaságaink között támogatással jó
példaadás okából több mintagazdaságocskát
ültetne, a hol megismerné sok gazda, hogy tulaj-
donképen hogyis kellene csak csinálni a dolgo-
kat, mert sajnos sokan vannak, kiknek azzal fo-
galmuk sincs, mert csak more pátrio gazdálkod

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb
szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedvelteb-
bek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatásra a legújabb sza-
badalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes
az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 9P.

nak, s csak lassan halad a mezőgazd. kultúra, habár Isten kegyelméből valahogyan mégis csak halad; például épen minapiban hallottam egy olyan embertől, ki az előtt hallani sem akart az őszi szántásról, „hogyan bizony jó az, mert az a gazda, ki a nélkül megy a télnek, tavaszra épen olyan, mint a fegyvernélküli katona.” Istenem, hányan *vagyunk, voltunk és leszünk* ilyen fegyvertelen, vagy legalább is rosszul felszerelt katonák!!

Most pedig megyünk egy kicsit a vásárra! Hát kérem szépen heti piacainkon a sertés ára épen 30 perzentet esett, a tavasszal alig került kézre a felhajtás, mert elkapták, most a kutya sem vesz, mert jég is járta a tengerit, meg a korai derektól is sokan félnek s mi félünk van is ok reá, mert még most is van zöldes tengeri, melyeknek nem nagyon zörög a levele. A szarvasmarha ára is esett, legkevésbé a sokat szidott magyar ököré, mert hiába mégis csak az a legjobb motor, csak az a baj, hogy kevés van belőle mindenütt, mert ilyenkor épen kétszer annyi kellene, mint máskor, a hol nincs gőzeke vagy más szántó alkalmatosság!

Ezenfelül a Huszár-féle csávázógép elkülöníti a vetésre szánt magból a lélát, az elcsenevészett vagy rovarok által megrágott szemeket, gyommagokat és az annyira káros kőszöket.

A gép, mint az ábrák mutatják, áll:

*Egy medenczéből, mely egy vasállványba van szerelve és egy kiemelhető választólemezzel két részre van osztva, az első részben működik a dörzsölődob, a hátsó részben van alkalmazva a mosóhenger.

Az állvány keretéhez van erősítve egy garat, a csávázandó mag felvételére, melyből ez munkaközben egyenletesen jut a dörzsölődob és az ez alatt kifeszített heveder közé, hol a csávázóoldatban többször megforgatva, összes felületein a csávázó oldattal érintkezésbe jut. Az egészséges magvak a dörzsölődob alól a mosóhengerbe jutnak, hol egy csigameneten végiggördülve megmosatnak; ezen mosás közben a már elölt üszögspórák a folyadék felszínére jutnak, míg a csávázott magot a csigamenet a mosóhenger végén levő meritőserlegekre szállítja és ezek azt a folyadékból kiemelve, a henger elé alkalmazott forgótányérra öntik, hogy a fölösleges

kifolyó csávázóoldat a géphez adott folyadékgyűjtőedénybe gyűjtetik össze, mely ismét további csávázásra használtatik fel.

A csávázási folyamat mindössze 13—18 másodpercig tart, ennyi idő szükséges ahhoz, hogy a mag a dörzsölődob és a mosóhengeren keresztül a folyadéksűrőhöz érjen.

A csávázáshoz legajánlatosabb 1 %-os rézgáliczoldatot használni, mert ez az üszögspórát már az érintkezés első pillanatában biztosan elöli.

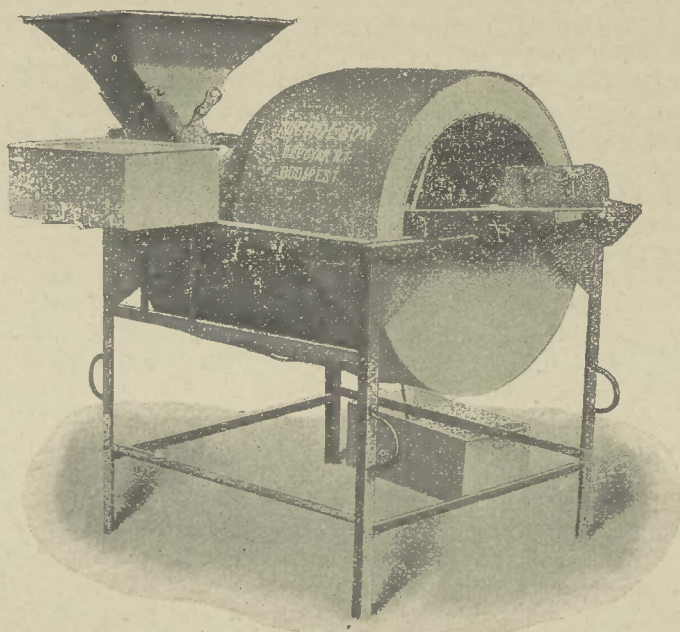
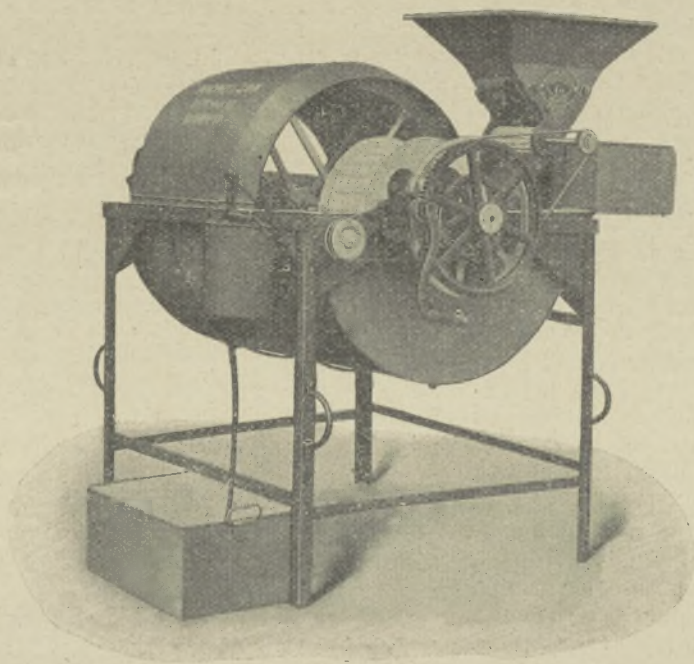
A Huszár-féle szabadalmazott csávázógép egyelőre két nagyságban készül és pedig:

az I. számú szabadalmazott gabonacsávázógép, melynek napi munkaképessége körülbelül 3000 kg.;

a II. számú szabadalmazott gabonacsávázógép, melynek napi munkaképessége körülbelül 6000 kg.

Minden csávázógéppel szállítatik egy folyadékpótló edény, szabályozósappal, egy folyadékgyűjtő edény, egy csavarkulcs, egy olajzókanna és végre: egy használati utasítás.

Árak helyben Budapesten:

52-ik ábra. A Huszár-féle gabonacsávázó-gép kétoldalról nézve.

A szőlőnk elég jól áll, már adogattunk is belőle csemegének 40—koronán métermázsáját, lesz majd egy kis eladó must is, ha megadják az árát bár lenne minél több! Megjegyzem, hogy a mi szőlőgazdaságunk csak kicsi dolog, hanem a mi van, azt ápolgatjuk!

Jövőre jobb termést, az idénre jó szüretet kívánok kedves gazdatársaimnak.

Szász Ferencz.

A gabonacsávázó-gép.

(Együttal felelet a Nicholson-féle csávázó-gép ismertetéséhez.)

Legbiztosabb az az eljárás, melynél a csávázandó mag a folyadékban magában tenyér között dörzsöltetik meg és azután kimerítve a folyadékból, szárítottatik meg. Ez eljárás azonban lassu, sok időt vesz igénybe és az ehhez igényelt kézimunka folytán annyira költséges, hogy a gyakorlatban igen nehezen vihető ki.

Ezen hiányos csávázási módokat pótlására szolgál a Huszár Kálmán-féle szabadalmazott csávázógép, melylyel a csávázás gyorsan, teljes sikerrel, kevés erőigénybevétel mellett és jóval kevesebb költséggel eszközölhető.

csávázófolyadék leszűrése közben a mag a gépet elhagyja.

A dörzsölődob munkája ugyanaz, mintha a mag emberi kezek által dörzsöltetnék meg a csávázófolyadékban, tehát a legtokéletesebb, mert a mag összes felületein a csávázófolyadékkal kétségtelenül érintkezésbe jut és eközben az üszögspórák előlése a legtokéletesebben megy végbe.

A dörzsölődob alól a léha, elcsenevészett vagy rovaroktól megtámadott gabonaszemek, fűmagvak vagy a kőszög könnyebb fajsúlyuk folytán a csávázófolyadék felszínére jutnak, honnan egy fölöző szárnyastengely által a medence oldalán levő nyíláson át kihajtatnak; ugyanezen szárnyastengely viszi ki a csávázóoldat felszínén uszó, de már elölt üszögspórát is.

A csávázásközben felhasznált, vagyis a magvak megnedvesítéséhez felhasznált folyadék pótlása egy folyadéktartóból történik, melynek kifolyócsapja úgy állítható, hogy annyi folyadék jusson a gép medenczéjébe, mint amennyi a csávázás közben felhasználva lett.

A medenczéből kifolyó fertőzőanyagokkal

súly kb. 95 kg. I. sz. szab. gabonacsávázógép 360 korona,

súly kb. 150 kg. II. sz. szab. gabonacsávázógép 480 kor.

A gyomok irtása.

A különféle gyomok sok vidéken valóságos veszedelemmé szaporodnak el, elgazosítják a szántóföldeket, a réteket és legelőket, a hasznos művelési növények elől elfoglalva a helyet a föld felszínén és elszívva előlük a tápláló nedvet a termőföldből. Sok vidéken átka a gyom s nagyon sok vidéken ez az egyenes és egyedüli okozója a termések silányságának és a termények gyenge minőségének. Elmondhatjuk, hogy óriási összegre rug az a kár, a mit a gyomok csak a gabonában okoznak a mezőgazdáknak.

A gyomok által okozott kártételeknél figyelembe veendő a gyomkárak következő sorozata:

1. a gyomirtás költsége;
2. a gyomos földön kisebb a termés;
3. a gyomos vetés aratása költségesebb, mert a gyomokat, például a töviseket, külön kell kivágni;

Mc Cormick tengerekéveköti-aratógép

vágja és kévébe köti a tengerit, egyformán, jól, akár rövid- vagy hosszuszárú, akár áll a tengeri vagy pedig dült. 26. ang. hüvelyk sortávolságtól feljebb alkalmazható. A kötszerkezet lényegében ugyanolyan, mint a világhírű Mc Cormick gabonakéveköti. A gép úgy van szerkesztve, hogy a tengeri csöve nem sérül meg. A kévék nagysága szabályozható. További felvilágosítással és ajánlattal szívesen szolgál:

Mc Cormick Harvesting Machine Comp., Budapest, V., Váci-út 98.

4. a gyommagvak eltávolítása a termésből fokozza a rostálás költségeit ;

5. ennek dacára a gyommagvak egy része a termésben marad és ez árcsökkenést okoz.

Többször volt alkalmam látni és megcsodálni, hogy milyen szemetes gabonát visznek piacra a kisgazdák. Volt olyan, a melyik a tiszta gabona fele árát sem kapta meg terményéért. De nagyobb gazdaságban is nem ritkán azért kell más helyről vásárolni a vetőmagot, mert a saját termésű annyira gazos, hogy tisztára kitakarítani nem is lehet, vagy pedig nagyon költséges lenne. Sajátosságos, mennyire közönyös sok gazda a gyomok iránt, sőt akad olyan is, a ki *nem érti*, hogy miért károsak a gyomok. Nem tartom igazi jó gazdának azt, a ki restell megállani és lehajolni, hogy egy utjába akadt szerbtövist vagy bármiféle más tövist kitépjen. A szószerkről kellene prédikálni az irtóháborút a gyomok ellen ; már a gyermekekbe kell beleoltani a gyomok iránti ellen-szenvet, hogy ne türje sehohol azokat. Mennyire megváltoznék nagyon sok község képe egy nemzedék során, ha nem türnék a kertben, az udvaron, a ház előtt, az utcán és a földeken a gyomokat. Ezzel karöltve megkedveltetnék a virágokat, veteményeket ültetnének oda, a hol most a gyomok viritanak az udvarokban, szemétdombokon stb. Az a gazda, a ki „nem szenvedheti“ a gyomokat, minden dolgában rendet fog tartani és igyekezni fog az eddig elhanyagolt alkalmakat is felhasználni a gyomok irtására. A határpásztoroknak, kerülőknek, juhászoknak, gulyásoknak, kanászoknak nemcsak kötelességévé kellene tennünk a gyomok irtását, hanem néhány korona jutalom kitűzése is érdemes volna arra, hogy gyommentesnek találjuk az utak szélét, a mesgyéket, a legelőket stb. Adjunk jutalmat a falusi gyermekeknek is minden kosár gyoméért, a mit a közlegelőkről, közutak széléről stb. összegyűtenek a szünnapok idején.

A ki szántóföldjét a gyomoktól mentesíteni akarja, vegye számításba azt a körülményt is, hogy a *trágyában* nagyon sok gyommagvat viszünk ki évenként földjeinkre. A hol sok polyvát és rostaaljat etetnek föl az állatokkal, ott töméntelen gyommag kerül a ganéjjal a trágyadombra. Sok próba bizonyítja, hogy a legkárosabb gyomok magvai keresztülmennek a gyomron, a beleken, anélkül, hogy csirázóképességük vagy erélyük elveszne ; sőt ellenkezőleg, némelyik biztosabban és könnyebben csirázik, ha előbb az utat a szájától a végbélnyílásig megteszi, mert a meleg és a nedvesség a gyomorban fellágyítja a magvak kemény héját. Nagyon sok gyommag a trágyatelepen sem pusztul el és vigan kicsirázik, ha hosszabb idő multával kerül is ki a trágyával a szántóföldre. A hol tehát sok gyommagot is megessznek az állatok a takarmányban, ott a trágya helyes kezelésével igyekezzünk tönkretenni azokat a magvakat, melyek a ganéjjal a trágyadombra kerülnek : gyakrabban és jól meg kell tehát öntözni a trágyalével a trágyát, azután jól össze kell taposni a trágyát és földdel befedni a domb széleit, hogy jobban fölmelegedjék és jobban érhessen, mert ezzel az eljárással nagyon sok gyommag csiraképességét fogjuk megölni.

A gyommagvas takarmányokat pedig jó lesz, ha csak lehet, fülleszteni és leforrázni, esetleg főzni, a csira életét megsemmisítendő. Rostaaljat meg lehetőleg megőrölve etessünk, jól ügyelve, nehogy mérges magvak legyenek abban, a mit eledelül kapnak az állatok.

A jutalmazó gazdálkodás egyik föltétele a gyomok erélyes irtása. Ezt véssé emlékébe minden gazda.

Nagy Dezső.

A gyümölcsfák terméketlensége.

Gyakran előfordul, hogy ugy öregebb mint fiatalabb fák meddők maradnak. Legtöbb esetben virágznak, termést azonban nem adnak.

Igen leverőleg hat az a gazdára nézve, mikor hiába várja fáradságának jól megérdemelt gyümölcsét melyhez a tavaszi virágzás meg is adja a reményt, azonban a virág lehull s oda a remény ! Igy azután lassankint el is hidegül a fái iránt, nem dobozza őket, új fák ültetésére meg épen nem gondol.

Pedig legtöbb esetben ezen a bajon is lehet segíteni, ha megtaláljuk a baj okát, de ez nem mindig könnyű dolog ám !

Lehet a baj kuforrása a talaj túl kövérsége vagy túl vízenyőssége, vagy hogy a csemete talaju faiskolából került termékeny talajba. (ez

ugyan sokkal kedvezőbb eset, mint megfordítva ha a fa kövér talaju faiskolából sovány talaju földbe kerül, de legcélszerűbb a fácskákat lehetőleg hasonló talaju faiskolából beszerezni.) Az ilyen fa vig növésű, kövér, egészséges, azonban rendesen csak keveset vagy egyáltalában nem virágzik. A terméketlenséget itt a túlbő nedvkeringés okozza, a melynek következtében a bimbók mind fába hajtának, itt tehát a túl bő nedvkeringés mérséklete képezi földadatunkat. Ezt elérjük azáltal, hogy ha a fa törzsén és vastagabb hajtásain a kéregbe a hánscsig jó éles késsel függőleges irányu bevágásokat csinálunk, vagyis a fán eret vágunk. Az ilyen függőleges bevágásokkal a törzset is erősítjük. Ha a bevágásokat a törzsön csiga vonalba eszközöljük a hatás még erősebb lesz. Azonban ezt szilva, barack és diófán nem tanácsos megtenni, mert könnyen mézgásodnak. Meglepő eredményt érünk el akkor is, ha a termőgallyakat iv alakban meghajlítjuk, mert ezáltal is megakasztjuk a nedvkeringést. Ugyanezen alapszik a szőlészetben is az u. n. ménési karikás művelet, melynél tudvalevőleg a termőrudat karika alakban vissza hajlítjuk s a tőkéhez kötjük. Az ily megakasztott nedvkeringés következtében adják a tőkék a hatalmas terméseket.

Lehet ezen a bajon megfelelő talajjavítással is segíteni, ha pl. a túl vízenyős talajnál hamut meszet vagy más effélet kapálunk össze a fa körül a talajjal.

Gyakran épen ellenkező oka van a fák terméketlenségének, nevezetesen a talaj túl sovány vagy a csemete kövérebb talajból lett soványabb talajba ültetve. Ilyen esetben a fa gyéren hajt, csenevész marad, rendesen bőven virágzik, de a virág lehull, termés nincs. Ezen a bajon megfelelő trágyázással lehet javítani, de a trágyát nem szabad közvetlen a fa gyökerére helyezni, hanem a fa körül, ásunk árkokat s ebbe helyezük bele a trágyát. Hogy milyen távol legyen ezen árok a fa törzsétől azt a fa nagysága határozza meg. Ugy kell annak esni, hogy az esővel majdan leszivárgó trágya a gyökerekhez jusson. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a fának a gyökérzete épen olyan kiterjedésű mint a koronája, ugy könnyen meghatározhatjuk a trágyázandó terület nagyságát is. A használandó trágya nemét a talaj határozza meg. Érett marha trágyával a legtöbb esetben célt érünk.

Nagyon is gyakori oka — főleg törpe fáknál — a terméketlenségnek a talaj szárazsága. Ilyenkor a fa gyéren virágzik s ha köt is gyümölcsöt, az hamarosan lehull, mert a fa nedvesség híján nem tudja azokat megnövelni. Ilyenkor a fát öntözni kell, de szintén nem közvetlenül a tövé-nél, hanem a korona területének megfelelően körül ásunk 4—5 gödröt s ezek segítségével aztán bőven öntözzük meg a fa gyökerét. Különösen fontos, hogy augusztusban elég nedvessége legyen a fának, mert ilyenkor fejlődik a jövő évi gyümölcsrügy. Ha tehát a nyári szárazság idejében öntözzük a fáinkat, ugy már a jövő érdekében dolgozunk !

Az is lehet oka a terméketlenségnek, hogy a fa főgyökere a termő rétegen keresztül haladva, terméketlen talajba jut. Ilyen esetben a fa elkezd csenevésznedni ; mindig kevesebbet és kevesebbet virágzik és terem s könnyen el is pusztul. Ha a bajt észrevesszük s a fő gyökeret elvágjuk, ugy a fa hamarosan visszanyeri régi termő erejét. Legcélszerűbb azonban az ilyen talajba olyan fákat ültetni, melyeknek a fő gyökerei nem hatolnak mélyen a talajba.

A megvényt, kiérdemült fák terméketlenségén is lehet segíteni fiatalítás által, ha a fa ehhez még elég életerőt mutat. Az ilyen fáknál a koronát eltávolítjuk, ugy hogy a fő ágakból csak kisebb csonkok maradjanak s a sebhelyeket oltóviasszal vagy az e célra szolgáló kátránnyal bevonjuk. Az előtörő új hajtásokból pedig új koronát nevelünk. Nem szabad azonban az ilyen öreg fa megfiatalításánál a trágyázásról sem megfeledkeznünk.

Előidézhetjük a fa terméketlenségét magunk is, ha tulságosan bele avatkozunk metszés által a fák életébe. A gyümölcsfa metszését majd más alkalommal bővebben ismertetem, most csak annyit említek meg, hogy minél erősebben visszavágjuk a fát annál inkább fába hajtásra ösztönözzük, ellenben élettani alapon álló metszéssel a fák termékenységét nagyon is előmozdithatjuk és fönnttarthatjuk.

Balogh Bálint.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felhívjuk lapjaink azon t. olvasóit a kiknek előfizetése október hó elsejével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expediciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre 16 korona.
Fél évre 8 „
Negyed évre 4 „

A „Gazdasági Lapok“
kiadóhivatala.

KÖNYVISMERTETÉS.

A Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár sajtó alatt van s október 15-én fog megjelenni. *Ezelőtt 52 évvel indította meg boldogult Kodolányi Antal az első magyar »Gazdasági Zsebnaptárt«, 6 évvel előzve meg a wieni Hugó Hirschmann Taschenkalenderének kiadását.*

Ezidőszerint a »Gazdasági Lapok« szerkesztősege (Budapest, IV., Múzeum-körút 7.) teljesen átdolgozta s kibővítette e naptár tartalmát, hogy a jelenkor kívánalmainak tökéletesen megfeleljen. Már a naptár külalakja is újítást mutat fel, amennyiben gazdagabb beltartalma dacára — a papirosnak célszerű megválasztása folytán — sokkal vékonyabb s így könnyebb is az eddiginél miért is tényleg zsebben hordhatóvá vált.

A naptári részhez tartozó napi előjegyzések helye kisebbre lett szorítva, de azért untig elég e célra, mert hisz jegyzetekre elegendő papiros áll a könyv végén a gazda rendelkezésére. Célszerűnek mondható azon újítás is, hogy a nap kelte s nyugta után mindjárt a hold kelte és nyugta is megvan, nem ugy, mint eddig midőn ezeket külön lapokon kellett keresni.

Egészen újonnan lett felvéve a kamatos kamattábla, mi ugyszólván mindennapi szükséglet képez a modern életben.

Teljesen új a magvak hektoliter súlyát feltüntető táblázat, mi tényleg hiányt pótol.

A vadászati tilalmi táblázat mellé csatoltatott a halászati is, mely az újabban annyira felkarolt haltenyésztést tekintve nagyfontosságú.

A közéletben szükséges új tarifák gyanánt kerültek be a postai-, a sürgönydíjak és különböző vasutak zónadíj-szabásainak tarifái.

A régi mértékek átszámítása méter mértékekre, méter mértékek átszámítása régi mértékekre és külföldi mértékek átszámítása a méter mértékekre oly három kimutatás, mely eddig is bent volt ugyan e naptárban, de most az újabb gyakorlat követelményeinek teljesen megfelelőleg lett átdolgozva.

Ezek után két teljesen új tábla került naptárunkba és pedig : »Ércpénztábla« s »Méterát-számítási táblázatok«.

A többi szöveg s táblázatok pedig gyökeres revíziónak lettek alávetve s kijavított alakban lépnek az olvasó elé.

Az egész világ gazdaközönsége által elfogadott s legjobbnak tartott Kellner-féle takarmányozási elmélet dióhéjban bent foglaltatik e naptárban s néhány példával meg is van világítva s a gyakorlati gazdának használhatóvá téve ugy, hogy a csatolt tabellák szerint a takarmány adagokat pontosan ki lehet számítani.

A számtartási részben a pénztári napló, mely e'eddig csak kiadási rovattal bírt, ki van küszöbölve, mert ime most már a bevételi rovat is megvan. A próbafejesi jegyzékben, eddig 21 sor volt, azonban tekintettel arra, hogy havonta 2 fejesi próbát szoktak tartani s e próbák eredményét összeadásra is kell egy sor, most 25 vonalat huztak. — A hizóállatok próbamészálása jegyzékében eddig 13 rovat volt, tehát ha p. o. nem 6, hanem 7 vagy 7½ hónapig hizott a marha s kéthetenként lemészálattott, már nem volt hely hová írni a súlyt, vagy új sort kellett kezdeni. Most 18 rubrika van, tehát teljesen elégséges minden körülmények között a hizók súlypróbáinak bejegyzésére. —

Jelen évfolyamot még az alapító Kodolányi Antal és a kezdeményező munkáját folytató, immár szinte néhai Ordódy Lajos sikerült arcképe díszíti.

Mindezen tetemes s költséges javítások s bővítések dacára is a naptár ára az eddigi maradt 2 K 80 fillér, ajánlott küldéssel 3 K 25 fillér, utánvétellel 3 K 45 fillér. Kapható: a »Gazdasági Lapok« kiadóhivatalában (Budapest, Muzeumkörút 7.)

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Orpingtonok elfakulása.

Orpingtonjaim, különösen tyukjaim a második évben már teljesen elfakulnak, ugynevezett porcellánszinűek lesznek. Mit tegyek ez ellen?

L. K.

Kérdés. A legalkalmasabb kaptár méhészkedéshez?

Méhészkedni szeretnék, de nem tudom milyen kaptárakat szerezzek be. Ugyanis többféle egymással teljesen ellentétes tanácsot kaptam. Egyik méhész az orsz. egyesületi kaptárt ajánlja, a másik meg a boczonádi kaptárt magasztalja. Nem volna-e helyesebb, ha az u. n. középmeret mellett foglalnék állást? Tudtommal már ilyen kaptárak is vannak.

K. L.

Kérdés. Lefujtandó méhek megmentése?

Ősszel a községembeli földmives méhészek által lefujtandó méhcsaládokat szeretném megmenteni kidobolás után és a néppel a saját törzseimet akarnám felerősíteni, kérdés: hogyan végezzem az egyesítést?

N. A.

Kérdés. A fű meghagyása parkokban ősszel.

Kérek szives választ, vajjon parkban a fűvet a tél beállta előtt rövidre nyírassam-e vagy hagyjam azt meg mostani állapotában? Melyik fű teleg jobban s hajt korábban tavasszal, rövidre vágott vagy a hosszabra meghagyott? Előre is hálás köszönet a feleletért.

Sz. L.

Felelet. A háromszori fejés előnye című kérdésre.

1. Külföldi, különösen németországi és amerikai kísérletek alapján kitűnt, hogyha a 2-szeri helyett a háromszori fejést hozták be valamely gazdaságban, ott a tejmenyiség tehenenként s naponta 1—2 decziliterrel szaporodott, de voltak egyes egyedek, melyek 4—5 deczivel is több tejet adtak ily eljárás mellett. Ugy emlékszem azelőtt 25—26 évvel már az „Americán Agriculturist“ című lapban ki lett mutatva egy nagyobb tehenészetről, hogy mióta a 3-szori fejést behozták napi 2 decziliterrel több lett minden tehén teje átlag s miután kb. 20 fillérrel értékesült a tej, az 4 fillérnyi nyers hasznot jelentett. Már most azt kell tekintetbe venni, vajjon a 3-szori fejés nem okoz-e több kiadást, mint a mennyi jövedelmet hajt? Mert ily esetben bizony senki sem fogja ezt behozni. Egyik nyitramegyei uradalomban (Ürmény) 1886-ban megkezdették a háromszori fejést elég jó eredménnyel, de vajjon ma még gyakorolják-e, azt nem tudom. Legujabban Hollandiában és Dániában végzett kísérletek igazolták, hogyha a teheneket többször fejjik napjában, mint eddig, akkor tejelékenységük gyarapszik s hogyha ezen műveletet, p. o. napi 8-szori fejést 2 héten keresztül végrehajtva, mintegy liternyi tejtöbbletet tudunk előteremteni minden fejősállat után, akkor — ha fokozatosan visszatérünk az előbbi 2 vagy 3-szori fejésre, szinte meg fogja adni ezen mennyiséget, tehát módunkban van így a tehének tejjhozamát fokozni s ezen fokozatban megtartani a rendes kétszeri fejésnél is. Ebből az következik, hogy nem kell az állandó 3-szori fejésre áttérni, mert ez sok bajt, kellemetlenséget s kiadást okozhat s esetleg technikai nehézségekbe is ütközik egyes uradalmakban, de elegendő 8-szori fejést végezni 2 héten át s aztán megint csak a régi divat szerint 2-szer fejteni. Különben 1—2 tehénnel tessék kísérletet tenni s ha az beválik, az egész állománnyal e szerint eljárni.

F. Z.

2. A háromszori fejés szemben a kétszerivel 10—15% tejtöbbletet biztosít, csak az a kérdés, hogy ez a többlet kifizeti-e a több költséget, mert még 2-szeri fejésnél a takarmányozást is elvégezhetik a rendes fejjök, kiknek kezük alatt 15—20 tehén van egyenként, addig 3-szori fejésnél ez nem lehetséges. Elvül tekintessék a 3-szori fejésnél is fejési idő pontos betartása. *Megjegyzendő az is, hogy a háromszori fejés a tej zsírtartalmát is emeli valamiképp, a menyiben rövid időközökben meg-*

ejtett fejés a tej száraz anyagtartalmát illetőleg zsírtartalmát növeli!

Legnehezebb a 3-szori fejés megoldása legel-tetés alkalmával!

Általában csak a frizi fejős teheneket szokták naponta 2-szernél többször fejni fel egész ötszöri fejésig!

Tudtommal legprecízebbül a „Mikosdi uradalom“-ban viszik keresztül a 3-szori fejést.

Szász Ferencz.

Felelet. Koczasertés hizlalása című kérdésre.

Legbiztosabb eljárás a koczák kimiskározása, vagyis petefészkiütöli megfosztása, de ez (kivált öregebb anyasertésnél) néha veszélyes műtét s azért bizony sokan méltán félnek tőle s inkább csak úgy hizlalják a disznót, ahogy van s ha épen látják, hogy a befedezést nem lehet elkerülni, mert tényleg nem hizik a kocza, akkor még a hizlalás elején lebugatják, lemalacoztatják, mi 4 hó múlva történvén meg, a malacoztatásokat 10—14 napos korban pecsenyének értékesítik s aztán még 5—6 hétig hizlalóban levén a kocza, teljesen elveszti tejét, sőt a tejiz is elvész husából, zsírjából. De hát ez sem igen jó eljárás, mert sokszor elvetélés a következménye és különben is a hizódiszno malacza rendesen tulzsiros; s a mi fő, tulságos sokba kerül az ilyen hizlalás. Legtanácsosabb az újabb korban felkapott serézés, t. i. serétet eresztetni, erre különösen szerkesztett méhserétezővel, a méhbe és ezzel a nemi ösztönt meggátolni. T. i. a sertés sulyt érez a méhében s azt hiszi, hogy már terhben van, vemhes és nem rühel többet. A mi a hizlalás mikéntjét illeti, arra nézve vannak receptek a Kodolányi-féle gazdasági zsebnaptárban, tessék ezt beszerezni s adatait a viszonyokhoz mértén felhasználni. Különben a tengeri s takarmányárpa egyenlő mértékben keverve s darálva etetve a legjobb hizlaló abrak a sertésnél; a mennyiség pedig a Kellner-féle táparány elmélet szerint kiszámítható. Az étvágy csökkenés ellen egy kis melasse etetés nem fog ártani; néha a sózás is segít. Háztartási czélokra 4 havi hizlalás elég, különben 6 hónapig hizlaljunk.

F. Z.

Felelet. Vizinövények értékesítése című kérdésre.

A nád, mikor még fiatal, üde zöld s nem érte el a rendes hosszúságának felét sem, egészen jó eleséget képez ridég marha részére, azonban a mint már kissé öregebb már nagyon fás lesz s nem eszi meg a jószág, mert eltekintve attól, hogy nem valami tápdus takarmány, igen éles rostos portéka s megsérti a barom száját, foginát s megböki a szájpaddlását. A többi vízi növényvel is ilyenformán vagyunk, sőt rosszabbul, mert azoknak többnyire még mocsár vagy halra emlékeztető szaguk is van s ez ellenszenves a marhának. A németek azonban a mostani takarmányszük világban kitalálták a módját, hogyan kell élvezhetővé tenni a vizinövényeket még mai kemény rostos állapotukban is. Ugyanis vagy úgy, hogy a lekaszált növényt félig száraz állapotban összetépetik apróra amerikai shredderekkel vagy az Ásványi féle géppel (ez még jobb) és bevermelik vagy zombolyázzák, mint a tengeriszárt, de izletesebbé tétel végett czélszerű nem egyedül konzerválni a vizinövényeket, hanem más takarmányokkal (p. o. répalevél, czukorrépafej, csalamádé, zsecska, polyva, kukoriczaszár, stb. keverve), továbbá halszagát elveendő minden q. növényre 5 kg. vízben oldott marhasót kell önteni. A másik mód szerint lehetőleg jobban szárítsuk ki a vizinövényeket s szinte adjunk — de por alakban 4—5 kg. sőt minden m. mázsára és sajtoljuk jó erősen össze ballokba, ilyen préselt tömböket aztán télen, mint takarmányptlékokat más eleséggel keverve feleltethetünk; de akkor is jobb lesz zsecskázva használni. Alomnak igen jól használható mindig.

F. Z.

Felelet. Légyenyv készítése című kérdésre.

Rendes receptet suly mértékekkel nem kaptam, hanem a gyakorlati előállítási módja a következő: Olajat darabos gyantával felteszünk forralni — az olajnak sulyban kevesebbnek kell lenni, mint a gyantának. Ha már összekeveredett a forrás közben péppé a két anyag, akkor egy kis pálczikával próbálunk meritünk a keverékből s kéz érintés után állapítjuk meg, hogy van-e már elég tapadó képessége. Ha nem tapad jól, ez azt jelenti, hogy sok az olaj, ez esetben gyantát kell még a péphez adni; ezt a kísérletet mindaddig

folytatjuk, míg a sem túl sűrű, sem nagyon vastag s jól tapadó keveréket elő nem állítottuk.

Herczeg Sándor.

NIREK.

Sürgös kérelem! *Kecskeméti földmives-társaink a kétségbeesés szélén állva kérnek segítséget! Kisgazdák és kisiparosok háza omladoznak s a bankoktól hiába várnak kölcsönt, csak a mi segítségünkől építhetik újra pusztuló tűzhelyüket. Aki tehát még nem adakozott, sürgősen küldje be adományát a Kecskeméti Gazdasági Egyesület czímére!*

Sofiai kiállítás 1912-ben. A sofiai nemzetközi kiállítás 1912. évi június 1/14-én nyílik meg és augusztus 31. (szept. 13.) zárul be. A kiállítás, amely a bolgár kir. kereskedelem és földmívelésügyi miniszter tiszteletbeli elnöksége alatt áll és magában foglalja az ipar, kereskedelem, földmívelés, művészet, oktatás, egészségügy, élelmiszer és a sportnak valamenyny termékeit. E vállalat, mely egyuttal a sofiai városi hatóság és a kereskedelem és iparkamara védnöksége alatt is áll, 1912. évben, a jubileumi év folyamán rendeztetik, — a bolgár fővárosba számtalan látogatót fog vonzani. Érdeklődők forduljanak az 1912. évi sofiai nemzetközi kiállítás vezető bizottságához, Alexandre Place 5. szám alá.

Az osztrákok állásfoglalása. A wieni terménytőzsde tanácsának szerdai ülésén az elnöklő Weil császári tanácsos bejelentette, hogy abban az esetben, ha Magyarország a „húskérdésben“ rekompenciációt követelne a magyar liszt ausztriai exportjának tarifális megkönnyítése körül, az osztrák gazdasági körök a leghatározottabban állást foglalának a magyar konkurrencziának erősítése ellen ily módon.

Vámleszállítás a drágaság miatt. A német birodalmi kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a takarmányinség és a vele járó drágaság enyhítése céljából egyelőre a tengeri bevételi vámját leszállítja.

A Hontmegyei Gazdasági Egyesület Ivánka István elnöklésével tartott ülésén Bolgár István titkár számolt be a muraközi lótenyésztés nagy sikeréről s kívánatosnak jelezte a vármegye területén a hidegvéri lótenyésztés meghonosítását. Figyelmébe ajánlja a választmánynak a Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület október hónap 22—24-ig Losoncson rendezendő tenyészbaromfi- és házinyulkiállítását, majd a folyóügyekről tett jelentést. A titkári jelentés tudomásulvétele után Ivánka István, Ivánka László és Pályi Pál fősztalgyabiró tették szóvá a vármegyében uralkodó takarmányhiányt, mely a megye állattenyésztését valóságos katasztrófával fenyegeti. A veszedelem elhárítására szükséges intézkedések megtételét sürgős felirathban kérelmezik a földmívelésügyi kormánytól. Tiltakozott a választmány az argentiniai husbehozatal megengedése és a montenegrói szerződés jóváhagyása ellen, majd a Torontálmegyei Gazdasági Egyesület átirata kapcsán elhatározták, hogy pártoló föliratot intéznek a közoktatásügyi miniszterhez az egyéves önkéntességre jogosító hétéves mezőgazdasági polgári iskolák létesítése tárgyában. Magáéva tette végül az egyesület a pozsonyi kiviteli hízómarhavásár és exportvágóhid eszméjét és kimondta, hogy minden föle telhetőt meg fog tenni a vásár visszaállítása érdekében.

A szatmári gazdasági egyesület jubileumi ünnepegei keretében az Északkeleti Vármegyei Szövetkezeteinek Szövetsége György Endre volt földmívelésügyi miniszter elnöklésével, rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi közgyűlését. Az Országos Középponti Hitelszövetkezetet Végh Jenő aligazgató, az Országos Általbiztosító Szövetkezetet Ivánka Oszkár és Pajor Ignác dr. képviselte. Megnyitól György Endre intézett beszédet az egybegyűltekhez, melyben rámutatott azokra a nagy erkölcsi eredményekre, melyeket a hitelszövetkezetek az egyesült három megye területén eddig elértek. A zajos tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után az előadásokra került a sor. Bodnár Gáspár tanár lélektani alapon bírálta a szövetkezés eszméjét, majd Szabó Gábor bikszádi görög katolikus lelkész a nép körében megfigyelt szokásokról értekezve, a takarékoság

erényét magasztalta. Pajor Ignác dr. az állatbiztosítás előnyét ismertette s végül Dobay Péter kispálya fejtegette a szövetkezés népszerűségét. Az indítványok tárgyalása során Kocsis József református lelkész a hitelszövetkezetek jövő fejlődését elősegítő javaslatot nyújtott be. A szövetkezet titkárává Hofbauer Ignácot választották meg, majd a szöveg elénekülésével a közgyűlés véget ért.

A takarmányinség. A nagy takarmányinségre való tekintettel az OMGE arra kérte a kormányt, hogy a takarmányeműekre adandó 50 százalékos szállítási kedvezést visszatérítés útján engedelmessze. Tévedés elkerülése végett megjegyzendő, hogy az egyesület azért választotta a szállítási díjkezdés módját, nehogy a közvetítő kereskedelem az adandó kedvezésből kikapcsoltsék. A kedvezést mindenki élvezni fogja, ha a szállított takarmányeműt az országban fogyasztják. A kedvezés megszorítását meg azért kérte az OMGE, nehogy azt a kivétel is igénybe vehesse.

Európa cukorrépa-termése. A cukorrépa terméskilátásai Európaszerte javultak némileg az utolsó hét folyamán. Közép- és Nyugat-Európában bőséges eső volt ugyan, de az a répa elkésett, a répa súlyát alig javította, ellenben sok helyen a cukortartalmat csökkentette. De azért nem egy helyen még meglehetősen sokat használt az eső. *Belgiumban* a gyökér átlagos sulya 239 gramm az előző két évi 479, illetve 394 grammal szemben, a levelek sulya 170 gr. 471, illetve 416 grammal szemben, a cukortartalom 17.7 százalék 16.4 és 15.8 százalékkal szemben. *Ausztriában* a répa sulya 303, illetve 428 és 337 gr., a leveleké 100, illetve 382 és 309 gr., a cukortartalom 19.4, illetve 15.3 és 16.8 százalék. *Franciaországban* a répa 253, illetve 408 és 423 gr., a levelek 168, illetve 470 és 514 grammot nyomnak, a cukortartalom 18.4, illetve 15.8 és 15.8 százalék.

A saazi komlópiacra az O. M. G. E. tudósítójának jelentése szerint az árak csökkentek. A napi forgalom 60—100 bárra szállott le. Az árak nagyjában 430—440 kor. között mozgott. Vidéken a vásárlás egyre tartott és az utolsó napokban is — ugyan nyomott árak mellett, — nagyobb tételek kerültek eladásra. Nagyobb tétel goldbachtali áru már csak 430—440 kor. mellett talált vevőt. Kisebb tételek 410—420 kor. mellett cseréltek gazdát. Idegen komlóban egyrészt a kis készlet, másrészt az eladók túlzott igényei miatt, nem fejlődhetett nagyobb üzlet. Így az elsőrendű sima zöld délstíriai áruért 415—420 kor., magyar áruért pedig 420 kor. követelnek. Auschaueri komló egyáltalában nem található. Termelési helyén 420 kor. vásárolják s így nem fizetődik ki szállítása a saazi piacra. Komlóárak: elsőrendű és szemelvény 450—460 kor., jó középminőségű 440—450 kor., a középminőségű pedig 430—440 kor. 50 kilogrammonként. A hét végén a hangulat nagyon csendes. Az irányzat gyengült. Az időjárás eddig szép őszi volt. Mult pénteken kiadós eső állott be.

A halkiállítás megnyitása. A városligeti Mezőgazdasági Múzeum külön termében rendezett haltenyészti-kiállítást — melyről már részletesen megemlékeztünk — csütörtökön délelőtt nyitotta meg Kazy államtitkár a földművelésügyi minisztérium nevében. Az államtitkárt Répássy miniszteri tanácsos, a kiállítás rendezője, üdvözölte, amire Kazy államtitkár a haltenyészti országos jelentőségének fejtegetésével felelt. A megnyitón előkelő közönség vett részt s a kiállítást, mely tíz napig marad nyitva, egész nap díjtalanul lehet megtekinteni. Utóbbi években örvendetesen fejlődő hazai haltenyésztés igen vonzó és érdekes keretben most került Budapesten bemutatásra. A velencei-tavi halgazdaság főhalával, a pontyval kétnyaras ivadékokat mutat be, feltüntetendő a mesterségesen telepített halanyag fejlődését. Ugyanezt teszik kétnyaras pontyivadék kiállításával Gonda Miksa és Babó Nándor. Az előbbi egy holt Tiszaágban bérlő halászatot, Babó pedig Kunhalas városának 215 holdas tavát bérlő és abban sikerrel termel halat. Fanda Ágoston két tógazdaságának eredményeképpen pontyot, czompót, süllőt és harcsát mutat be. Báró Schossberger Viktor turai tógazdasága egy- és kétnyaras eredeti cseh-pontyokat és háromnyaras piacra kész terméket mutat be. Corehus Béla 750 kat. holdas ugrai tógazdasága cseh és göllachi galicziai keresztezett pontyokat, valamint egy- és kétnyaras harcsákat állít ki. Ugyanez a termelő, ki

mint bérlő, legelőbb foglalkozott nálunk haltenyészéssel, még más két gazdaságának termékeit is bemutatja. Biedermann Ottóné tógazdasága egy akváriumban egy- és háromnyaras, piacra kész pontyokkal vesz részt. Dr. Goszlony Mihály bárdibükki gazdasága öt akváriumban állítja ki pikkelyes és tükrös pontyivadékat, háromnyaras piacra kész pontyot, anyahalakat, czompót, süllőt, harcsát és pisztrángsügért. Gr. Harnoncourt Félix 1369 kat. hold kiterjedésű écskai tógazdasága három akváriumban mutatja be gazdag és kiváló anyagát. Inkey Pál iharosi tizenhétből álló gazdasága négy akváriummal szerepel, gr. Draskovics Pál németújvári tógazdasága pedig két akváriumban pontyot és czompót mutat be. Gr. Széchenyi Bertalan tógazdasága szívárvány- és sebespisztrángot fog bemutatni három akváriumban. A veszprémi káptalan csopaki tógazdasága által gyűjtöttek szívárvány- és sebespisztrángból álló gyűjteménye pedig arról tesz tanúságot, hogy ezeket az értékes halakat nemcsak a hegyvidéken, hanem megfelelő körülmények között még a Balaton vidékén is lehet sikerrel termelni. Köttl Rezső, ki Znióváralján nagyban üzi a pisztrángtenyésztést, annyira, hogy évenként több mint két millió salmonida-ikrát termel, négy akváriumban sebespisztrángot, saibling, skot, bibor és pasztrovát állít ki. Noha számos más, kisebb-nagyobb tógazdaság nem vesz részt a kiállításon, mégis egészben oly gazdag anyagot tár a szemlélő elé, amely teljesen tájékoztat arról a színvonalról, amelyen ez az új termelési ág az országban áll. Ezzel a kiállításhoz kötött cél, hogy a halászatnak új formájában térfigyeléséről és eredményéről tájékoztasson, remélhetőleg teljesen el lesz érve, amihez nagyban hozzájárul a rendezés szakszerűsége, melyet Répássy Miklós műszaki tanácsos, az országos halászati felügyelőség vezetője oldott meg.

A duvadfogás ideje megkezdődik. Minden vadász ilyenkor átnézi a leltárát, mely vasakat kell pótolnia és mely fogóeszközök jutnak javítás alá. A feleletekkel és tanácsokkal készséggel szolgál a legrégebb német duvadfogókészülékek gyára *R. Weber Haynau* (Schlesien), melynek legújabb keletű árjegyzéke mai lapszámunk mellékleteként jelenik meg és amelyre olvasóink szíves figyelmét felhívjuk.

Lapunk mai számához csatolva van *Propser Samu* cég prospectusa, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telek-könyvi és mérnöki) lebonyolítására és e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, a ki az összes teendők ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-u. 2. szám.) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre, egy összegben megkapja a vételárát. 5. Egyetemleges felelősség nincs. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

APRÓK.

Csemegezőlőnk árai és kivitele. Az idén a csemegezőlő, jó minőségekben és kedvező árakon már július hó végétől kezdve szerepelt a nevesebb honi piacokon; kivitelre pedig már szeptember hó folyamán nagy mennyiségű csemegezőlő került.

A közkezdelt csemegezőlőfajták sorából a szeptemberi szőlő idényben a budapesti piacon a következők szerepeltek:

Fehér mézédés	mázsánként	26—50 K	árban
Madelaine	”	20—60	” ”
Vörös és fehér chasselas	”	36—48	” ”
Oporió	”	28—34	” ”
Passatutti	”	44—68	” ”
Muskatály	”	40—60	” ”

Az átlag árak tehát 38—40 fill. tehetők, a mi a szeptemberi idényben mindenképp mérsékeltnek mondható.

A fent elősorolt idej árakkal szemben a tavalyi csemegezőlőpiac budapesti árai a következők voltak:

Fehér mézédés csemegezőlő	mázsánként	30—60 K	árban
Madelaine	”	36—70	” ”
Vörös és fehér chasselas	”	35—60	” ”
Oporió	”	28—40	” ”
Passatutti	”	50—80	” ”
Muskatály	”	50—70	” ”

A fokozódó drágaság dacára is, áremelkedések legalább a csemegezőlőnél tavaly óta elő nem fordultak, sőt az 1910. év csemegezőlő árai, az 1911. éviékhöz képest 5—10%-al határozottan magasabbak.

A külföldi piacokon ugy az idén, mint általában a legutóbbi években fokozatosan kedvezőbbé alakult a magyar csemegezőlő forgalma s áremelkedése. Legtöbbször szállítunk Wien és Breslau gyümölcspiacaira, a hol a fentebb részletezett budapesti árnál 5—15%-kal magasabb árakat tudunk a jobb minőségű és gondosan csomagolt csemegezőlőknél elérni.

A kivétel az utolsó 10 évben a következők alakult:

1901. évben	84.608	métermázsányit
1902. ”	84.796	”
1903. ”	165.444	”
1904. ”	111.077	”
1905. ”	110.907	”
1906. ”	84.920	”
1907. ”	114.491	”
1908. ”	145.224	”
1909. ”	99.676	”
1910. ”	76.228	”

Csemegezőlő kivitelünk tulnyomó része a szomszéd osztrák tartományokba irányul. A külföld egyes helyein, a hol a magyar csemegezőlő minőségeket megbecsülni tudják, a magyar szőlőt ma már nem egy nevesebb piacon jobban fizetik, mint az olasz szőlőt.

Tél idején és tavasz első szakában, a mely időpontban a magyar csemegezőlő már nem szerepel piacainkon, némi csemegezőlő behozatalunk is van; és pedig behoztuk:

1909. évben	2333	métermázsányit
1910. ”	1730	”

Behozatali országokként, Olasz, Spanyolországok és Délusztria szerepelnek a 30% al.

Tizenkét éves szárazság. Nem mese ez, hanem valóság. Van ugyanis Afrikában egy vidék, ahol csak minden tizenkét évben esik az eső. Ez a vidék a busman néger ország. Onnan tért most meg Borte olasz hittérítő és igen érdekes adatokat közölt egy olasz lapban. Azt írja ugyanis, hogy míg a szomszédos területeken legalább valami kevés eső esik, addig a busmanok földje évekig nem lát esőt. Amíg Transzválaban és a basuták országában a kukorica és a „kaffergabona” három lábnyi magasságra nőtt fel, addig a busmanoknál még szántani sem lehet. Amikor végre elérkezik az eső, a busmanok lármás örömmünnepeket ülnek.

Vetőmagvak

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésétől, Budapest.

Az üzlet az őszi vetésre használt vetőmagvakban az utolsó időben igen nyugodt volt és homokbüköny, valamint őszi borsó, melyekben pedig előbb igen erős volt a kelendőség, csak elvételre kerültek. Az érdeklődés most már kizárólag az idej termésű vöröshere- és luczernamag felé fordul, melyekben a terméseredmény bizonytalansága dacára is meglehetősen élénk üzlet fejlődött ki, a hangulat azonban mindkét említett heremag irányában ellanyhult, a mi az árak csökkenésében is kifejezésre jutott, úgy hogy a luczernamag ára szeptember eleje óta, minőség szerint 50 kg.-ként 10—15 koronával hanyatlott. A kínálat luczernamagból, figyelembe véve a még annyira korai időszakot, meglehetősen jelentékeny és úgy látszik ennél fogva, hogy a termés igen jól, mindenesetre azonban határozottan jobban sikerült mint az elmúlt évben. Fűmagvakban 3—4 fajt kivéve, igen jó termés volt, muharmagban ellenben az előző évinél sokkal gyengébb, miért is az irányzat e cikkben megszilárdult. Baltaczim-magból még alig lesz valami kínálva, éppen így nagyon korlátozott számban jönnek ajánlatok bükönyből is.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.
Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 31.60, 1. sz. lángliszt 35.80, 2. sz. lángliszt 35.00, 3. sz. zsemlyelisz (külns.) 34.20, 4. sz. zsemlyelisz 33.40, 5. sz. kenyérlisz, feh. 32.60, 6. sz. kenyérlisz 31.40, 7. sz. kenyérlisz, közép 30.20, rozslisz I. 29.80, rozslisz II. 27.80, rozslisz III. 23.20, korpa, finom 14.00, korpa, durva 14.40 K mm. Tengerilisz —23—28, tengerikása —30—32 K kg.

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1911. október hó 5-én.

A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 5 fillérrel, az áprilisi buza 2 fillérrel gyöngült, ellenben az októberi rozs 1, a májusi tengeri szintén 1 fillérrel javult, míg az áprilisi rozst teljesen változatlan maradt.

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 82 kg. 25.10 K, 300 mm. 81.5 kg. 25 K, 100 mm. 81 kg. 25.12 K, 200 mm. 81 kg. 25.12 K, 500 mm. 81 kg. 25.12 K, 1100 mm. 81 kg. 25.10 K, 100 mm. 81 kg. 25.10 K, 200 mm. 80 kg. 25 K, 100 mm. 80 kg. 24.90 K, 200 mm. 79 kg. 24.50 K.

Fehérmegyei: 200 mm. 81 kg. 24.65 K, 200 mm. 80 kg. 24.65 K, 100 mm. 80 kg. 24.60 K, 200 mm. 80 kg. 24.50 K.

Pestvidéki: 100 mm. 81 kg. 24.40 K, 200 mm. 80 kg. 24.60 K, 100 mm. 80 kg. 24.35 K, 500 mm. 79.5 kg. 24.80 K.

Felsőmagya országi: 200 mm. 80 kg. 24.80 K. **Bácskai:** 3600 mm. 78 kg. 24.32 K, 2700 mm. 77.8 kg. 24.25 K.

Rozs: 200 mm. 20.40 K, 200 mm. 20.35 K, 300 mm. 20.30 K, 800 mm. 20.20 K.

T. árpa: 200 mm. 18.30 K, 500 mm. 18.20 K, 900 mm. 18.10 K.

Zab: 1000 mm. 10.30 K, 200 mm. 18.95 K, 100 mm. 18.20 K.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza áprilisra	24.40 »
Buza októberre	23.98 »
Rozs októberre	20.56 »
Zab októberre	18.62 »
Tengeri 1912 májusra	16.52 »

S Z E S Z.

A szeszüzletben e héten is szilárd irányzat uralkodott és jó vételkedv mellett a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak.

Elkelt **finomított szesz** nagyban adózva 212.50—213 kor. adózatlanul 73.50—74 kor. nagyban és 1—1½ kor. drágábban kicsinyben.

Élesztőszesz gyér kínálat mellett adózva 211—211.50 kor. kelt.

Denaturált szesz szilárd és hordóval együtt nagyban 62—63 koronáig kelt el, 62.50—63 kor. zárul.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 67—67.50 kor-ig fix árban és 1.50—2 kor. jegyzésen alól kelt el kampagszállításra.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 68—69 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	212.50—213.— K
Finomított szesz adózatlan	73.50—74.— »
Élesztőszesz adózva	211.——211.50 »
Élesztőszesz adózatlan	»
Nyers szesz adózva	210.50—211.— »
Denaturált szesz	62.50—63.— »

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. október 6-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekből 180 szekér réti széna, 70 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 5 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — egyéb takarmány 3 szekér (luczerna és zabosbüköny stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Arak q-ként fillérben a következők:

Régi széna 700—1080, muhar 800—1000, zsupszalma

460—540, alomszalma 460—540, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny 900—1040, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 480—480. Összes kocsiszám 270. Összes súly 325.200 kilogramm.

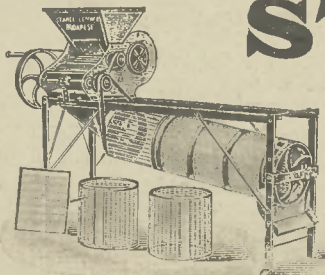
Készáru-tőzsde 1911. október hó 5-én.

Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm középszéni ára Budapesten		100 kilogramm középszéni ára Budaposton	
		Kor.-tól	Kor-ig	Kor.-tól	Kor-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	79	23.40
"	76	—	—	80	23.50
"	77	—	—	81	23.75
"	78	—	—	82	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	23.20
"	76	—	—	80	23.85
"	77	—	—	81	23.45
"	78	—	—	82	—
Pestvidéki	75	—	—	79	23.00
"	76	—	—	80	23.45
"	77	—	—	81	23.55
"	78	—	—	82	—
Bánsági	75	—	—	79	23.85
"	76	—	—	80	23.0
"	77	—	—	81	23.60
"	78	—	—	82	—
Bácskai	75	—	—	79	23.40
"	76	—	—	80	23.50
"	77	—	—	81	23.65
"	78	—	—	82	—
Rozs elsőrendű (uj)					19.75
középmínőségű (uj)					19.40
Árpa takarmányára elsőrendű					18.10
másodrendű					17.70
Köles					19.30
Zab elsőrendű (uj)					18.90
középmínőségű (uj)					18.90
Tengeri belföldi (uj)					17.70
román v. bolgár					—
Ropczekáposzta					—

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

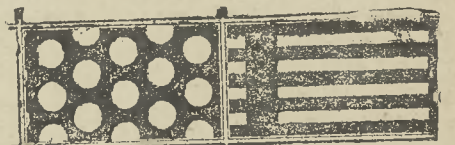
STAHEL és LENNER

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

BUDAPEST, VI., Angyalföld, Országbiro-u. 44-46.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására

és osztályozására.

TÖREKROSTAK és mindenfajta **LEMEZROSTA** gőzeséplőgépek számára

GAZDASÁGI VASUTAK

RÉPAVASUTAK

SINEK, VÁLTÓK, FORDÍTÓKORONGOK, MOZDONYOK, SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK, LÜBECKI KOTRÓGÉPEK, FÜGGŐ VASUTAK, BETONKEVERŐ GÉPEK

VÉTELRE és BÉRBE!

.. JÉGGÉPEK és HÜTŐBERENDEZÉSEK. ..

ROESSEMANN és KÜHNEMANN

BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 113-115. SZÁM.

Nyilvános árverésre kerül:

Nagyságos özv. Dóry Vilmosné urnó felsőleperdi tisztavéri simenthali tehenészetéből 12 drb tuberkulinra nem reagált tenyészképes bika. — Az árverés 1911 október 16-án délután 1 órakor a felsőleperdi Uj majorban fog megtartatni. Az árverés napján előzetes bejelentésre a t. vásárló közönség rendelkezésére az ujdombovári állomáson kocsik fognak állani, a bejelentések az **Uradalmi Intézőséghez, Felső-Leperd** (u. p. és sürgöny-állomás) **Kocsola-Ódalmandra** intézendők.

Az Intézőség.

Bischof, pénztárnok.

Sorfák utak mellé

kanadai és pyramis nyár 3-4-5 m. magas egészséges, őszre vagy tavaszra szállítva, gondos csomagolással, Dárda vasut-állomásról 50 fillér darabonként. **Főhercegi erdőgondnokság, Tökös-puszta,** u. p. Bellye, Baranya megye.

HASZONBÉRLET!

Nógrád megye déli szélén, a Galga völgyében, Budapesthez két és fél órára, Galgaguta vasuti állomás tözsomszédságában, Galgaguta és Berczel község határában tekvő 1250 magyar holdnyi, 1000 hold szántóföld és 250 hold legelő erdő és rétből álló birtok holdanként 24 koronáért és az adóért november elsejétől bérbeadó. A földek kitünő minőségűek, az épületek mind jókban, részben egészen újak, kényelmes bérlői lak a vasuti állomással átellenben. Szalma és takarmány átadatik, instrukció megváltható. Közlebbi felvilágosítás **dr. Csenger Gyula ügyvédnél, Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám** alatt nyerhető.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos

Szeged. Cs. és kir. királyi igazgatóság által honosított és művészi felállítású a cementin ingacsoknál stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

HERKULES IDOMVASABLAK

Sodronyüveges istállóablak.

Mindenemü kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindenemü vasszerkezeti munkálatokat elvállal és elkészít: **Farkas és Társa** vasszerkezeti gyára BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCZA 8. SZ. Telefon 82-70. Kérjen ingyen árjegyzékét!

HERKULES IDOMVASABLAK

Nyár-sorfák,
legelőt, határok és fasorok beültetéséhez
kanadai-nyárfák
igen száraz és igen nedves területek beültetésére egyaránt alkalmas iskolázott sorfák.
Törzsméret 1 m. a földtől.

20-25 m/ha	K	1 drb	100 drb	1000 drb
25-30 "	"	50	40	300
30-35 "	"	60	50	400
35-40 "	"	70	60	500
	"	80	70	

Pyramis-nyárfák
különösen vizes területek határainak és vizes területeken fasorok beültetésére alkalmas alulról végig galyas sorfák. Magasság a földtől

2-3 m	K	1 drb	100 drb	1000 drb
3-4 "	"	60	50	400
4-5 "	"	70	60	500
	"	80	70	

Csomagolás és fuvarozás az állomásra önköltségen.

PECZ ÁRMIN faiskolat-ajdónos
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8. sz

A Blascok-féle nemesített mangalicza"-tenyészetben e hó végén 25 drb elsőrendű, 3 hónapos, orbáncz ellen beoltott kan malacz körül eladásra darabonként K 200.- és K 2.- istálló-pézn árban. **Telivér lincolnshirei-tenyészetben** kan és emse malaczokra már csak tavaszi szállításra fogadhatok el megrendeléseket. 3 hónapos korban, orbáncz ellen beoltva K 300.- és K 2.- istálló-pézn árban. **Yorks hirei-tenyészetben** elsőrendű tenyészállatok, különböző korban és mindkét nembe egész éven át kaphatók. Előjegyzéseket és megrendeléseket elfogad:

Blascok Gyula
ser'és tenyészet, Kajdacs (Tolna megye).

Eredeti felsőinntali és montavonai tenyész- és tejelő-marhát közvetít előnyösen **ANTON HELL, Imst, Tirol.** A piaci viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágosítással.

FIALA VENCZEL
puskamüves
Budapest, VII., Akácfa-utca 10.

Ajánlja mindennemü saját készítményű és legjobb szerkezetű **vadász- és golyós-fegyvereket. Hammerles kakas nélküli fegyverek** önműködő töltényhúzóval (Ejector) kaphatók. Továbbá raktáron tartok eredeti **lüctichi fegyvereket** 80 koronától feljebb. Elfogadok mindennemü javítást a legolcsóbb árak mellett.

Eladó tenyészkanok.
Nagyméltóságú gróf Karátsanyi Jenő ur bányai hitbizományi uradalmában az elsőrendű mangalicza sertés tenyésztéséből

50 darab egy éves tenyészkan

eladó darabonként 160 korona vételárban. Érdeklődők forduljanak az uradalmi tisztartóshoz **Bánlakon** Torontálmegye.

Bezerédy Pál gazda-ágában Hidja, u. p. Szedres, Tolna vármegye **eladó** egy csak két éven át cséplési időny alatt használt, teljesen jó karban lévő

Welger-féleszalmaprés
mely a kicséplést szalmát a cséplőgéptől átvéve, préselve kazalba rakja. Ára 2000 korona. Bővebb felvilágosítással szolgál az ottani intézőség.

VÉSZMENTES
marad minden udvar, a melyben az étetésnél a **MASIN** használatik. A mai napig az első és egyedül a Dr. Trnkóczy-féle hízó- és óvszer, mely erős és egészséges marhát alkot. Kapható a kereskedőknél, vagy posta útján a gyártelepen. Apotheke Trnkóczy in Laibach, Oesterreich. — 5 csomag ára 3.50 korona franko.

84.5-85 kg.-os minőség!
Legelsőrendű osterburgi toklászós vagy szálkás buza hozamban minden más toklászós buza minőségével legalább is egyenértékű, azonban rozsa ellen tökéletesen **ellentálló**, megdüléstől mentes, ajánlatik ritka szép minőségben zsákkal együtt 81 korona, ha zsák küldetik érte 80 koronáért 100 kg. tisztasúly, **Frischau** állomáson; 1000 kg. átvételnél **Misztitz** vagy **Znaim** állomásra **Jellensche Károly** birtokbirté Gr.-Olkowitz, u. p. Lechwitz Délmorvaország.

POLGÁR SÁNDOR
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körut 50.

Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészi és betegápolási eszközök, Gummiáruk, Suspensionium, Irrigator fecskendők stb., logujabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). — Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a. (Fenti címre ügyelni tessék.)

GAZDÁK
figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a **pyroleum** világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.** Számos elismerő levél nálam betekinhető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST
IX. ker., Közraktár-utca 28.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Megvételre kerestetik
legmagasabb napi árért, kivitel czéljából **fejes káposzta, présalma, bab, burgonya és vereshagyma.** Csakis vagon tételekre reflektálhatunk. Szives ajánlatokat kér

„POMISOLA“ fajgyümölcs- és hazai termények kivitele
BUDAPEST, IX., Csillag-utca 1

Ha jó lovat szép baromfit kövér disznót jó fejőstehenet **akar a gazda**

akkor rendelje meg a világhírű min. engedélyezett gyorsízáló abrakfűszert, nélkülözhetetlen háztiszta, szós és folesleges. — Használati utasítással együtt 5 kg. csomag utánvéttel bérmentve 14 korona, 1 kg. 3.60 korona. Számtalan elismerő és dícsérő levél.

HUNGÁRIA
gyorsízáló abrakfűszer vállalat
BUDAPEST
VI., Felső-erdősor 48/G.

THIERRY A. gyógyszerész BALZSAMA.
Csakis apácza védjeggyel valódi. Törvényesen védve.

Minden hamisítás, utánzás és más balzsamnak félrevezető védjeggyel való árusítása törvényesen tiltottatik és szigorúan büntetőlik. Utóérhetően hatásos szor a légzőszervek minden betegségeinél, mint köhögés, torokgyulladás, rekedtség, mellfájdalmak és májbajoknál. Különlegesség influenza, gyomor- és máj- és léggyulladásnál. Gyógyít élvagytalanságot, rossz emésztést, székrekedést, fogfájdalmakat és szájbetegségeket, égési sebeket, kitérőket stb. 12 kis vagy 6 dupla vagy 1 különleges üveg ára 5 K 60 fill.

THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi CENTIFOLIA Balzsama
legbiztosabban ható szer minden, még oly idült sebnél is alkalmazzák kelevények, sebestülések, gyulladáások, dagadtok, karbunkulusok, uj- és körömbajok stb. bajok orvoslására s a legtöbbszor fölöslegessé teszi az operációt is. 2 tégely ára 3 korona 60 fillér.

Egyetlen beszerzési forrás: **A. THIERRY** védangyal győgszertára **PREGRADA**, Rohics mellett. Budapesten kapható **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél és minden gyógyszeráriában.

Mindenemü talajmivelő eszközet, uj 8 vasu kultivátorokat, tologyűrűs „**MOSONI DRILL**“ és kanalas „**VERA II**“ hirneves sorvetőgépeket, osztrákat és konkolyozókat, szüretelő és tejgazdasági eszközöket elismert elsőrendű kivitelben szállit:

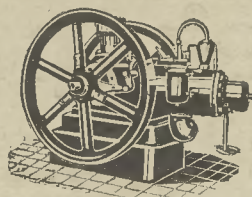
„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.** Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körut 57/a.

Tarlóhántásra: „OSBORNE-BUMPER“ tárcsásboronák, javított szerkezetű négyes ekék.

"CLIMAX"Kérjen
ajánlatot.**Pénzt
takarít meg!**

nyersolajmotor.

Legolesőbb, legbiztosabb üzemelő. —
Versenyképes árak. — Elsőrangú
minőség. — Több 100 referenzia.**Bachrich és Társa**

motorgyári fióktelep

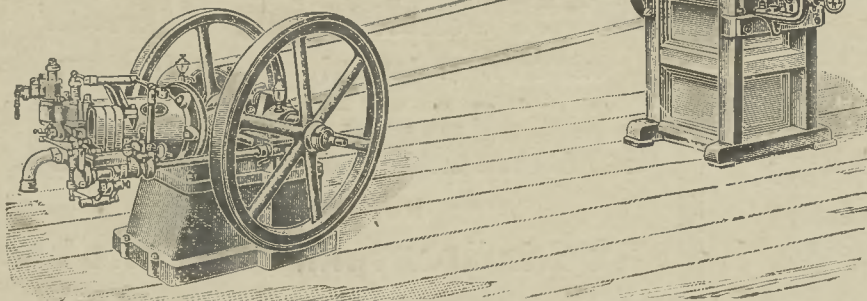
Budapest, V/v., Szabadság-tér 17.

(Tőzsde-palota).

Telefon szám: 71-01. ☐☐ Sürgőnyezim: „CLIMAX“.

Sebes és Antal

Budapest, VI., Dávid-utca 1/b szám.

Ajánljuk eredeti Renauer-féle motorjainkat
és szabadalm. függőleges köves darálóinkat.

Teljes takarmánykamra-berendezések.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.360— K
Tartalékok 2,401.687 53 „

Összesen: 4,383.047 53 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1906. évi fölösleg	39.243 65 „
1902. „ „	59.782 26 „	1907. „ „	41.877 32 „
1903. „ „	109.331 73 „	1908. „ „	81.088 76 „
1904. „ „	72.438 23 „	1909. „ „	106.589 64 „
1905. „ „	61.730 60 „	1910. „ „	120.164 38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsőlegről egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfölsőlege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részlettek. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölsőlegről pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

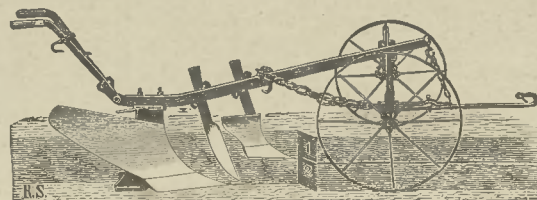
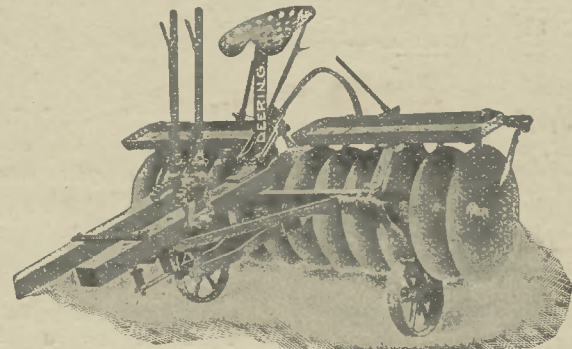
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

nagy választékban és előnyös árakon
kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

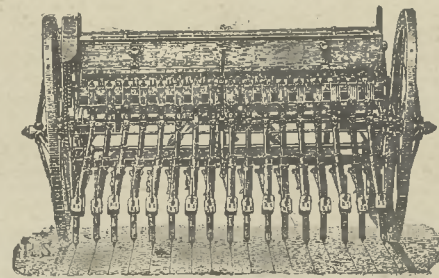
Deering-féle
eredeti amerikai
aratógépek,
gyűjtőgépek,
fűkaszaló-
gépek és
**tárcsás-
boronák**
legkitünőbb
minőségben,
továbbá a valódi
„Sack“-féle

Valódi SACK-fele aczéleke.

ekék, vetőgé-
pek, grubberek,
boronák, valamint
kitünő szőlőmive-
lési eszközök,
ugyszintén javított
eredeti „Westfa-
lia“ műtrágya-
szórógépek,

nemkülönb legkitünőbb
**szecskavágó- és répa-
vágógépek**, eredeti ame-
rikai „Ohio“ kukoricza-
szártépőgépek (Schred-
der), **Kayser-féle gabona-
centrifugák**, „Apollo“
**meszelő- és perme-
tezőgépek**, szalma-
kötélfonó gépek és
mindenféle egyéb legelső-
rendű gépek és eszközök.

**„Ásványi“ kukoricza-
szártépőgép**

eddig több mint 400 gép használatban.

„Ásványi“ kukoriczaszártépő.

Az egyedüli gép, mely a tengeriszárat minden részeiben a legtökéletesebben feltépi és
amelylyel takarmányrépa, répafejek levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral a legtökéle-
tesebben felapríthatók és így egyszerre besavanyíthatók. Ezen kettős művelet semmi-
féle más géppel nem végezhető. Tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalomtulajdonos

„NICHOLSON“

gépgyár részvénytársaság

Budapest, VI., Váci-ut 17. szám.

Arjegyzék és ismertetés
ingyen és bérmentve.

RÉPASZÁLLÍTÓ VASUTAK

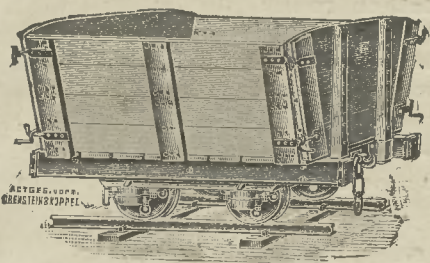
A beálló répaidényhez ajánlunk:

VÉTELRE vagy **BÉRBE**

kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST Andrásy-ut 102. szám.

FELVILÁGOSÍTÁSOK, KÖLTSÉGVETÉSEK díjmentesen.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra.

NAGYENYED-re Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, diszcserjék, tüleveilek, kerítésnövények, bogógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok (elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Azonnal szállítható kipróbált kitűnő járású, 35 tényleges lóerejű, álló típusú **BOLINDER** nyersolaj-motor, készleten Budapesten, Schvarcz József és Társa cégénél, VI., Váci-körut 53.

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú

Erdélyi

ökorborjúk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvárt.
(Szolnok-Doboka megye.)

A Heller-féle „**KING**” gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King” tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtlenít.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

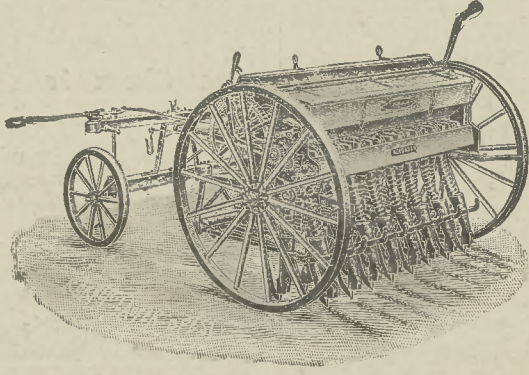
IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselők kerestetnek.

Mezei egerek

tömöges és biztos kipusztítására legjobb az évtizedek óta sok magyar és külföldi uradalomban, gazdaságban, állami telepeken kitűnő sikerrel használt labdac alakú **egérméreg.** Egy holdra 1-2 kg. elég. 100 kg. ára 90 korona, 5 kg.-os láda 6 korona. — **Sipőcz István** gyógyszerész, Pécs (Baranya megye). A megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni.

Egy gép = Három gép

szab. „**REKORD II**”
sorba vet —
sorba trágyáz!!

A szab. „REKORD II” egyetemes sorvetőgépünk a losonci mezőgazdasági gépgyárban készül és az összes kulturáلامokban szabadalmaztatva van.

A szab. „REKORD II” mindenféle gabonaművek vetésére és a legkülönbözőbb műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek egyidőben való végzésére alkalmas.

A szab. „REKORD II” sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási terméshozadékot eredményez és a szórással szemben 50% műtrágyát takarít meg.

SZAB. „REKORD II” a létező legtökéletesebb sorvetőgép, a legideálisabb műtrágyaszóró az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

Sziveskedjék az utánzatoktól óvakodni. **A „Rekord II” az egyedüli vetőgép, amelylyel a sorba való vetés és a sorba való trágyázás kifogástalanul végezhető**

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója
Budapest, V., Váci-körut 32.

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

— EREDETI —
FOWLER-FÉLE GŐZEKÉK

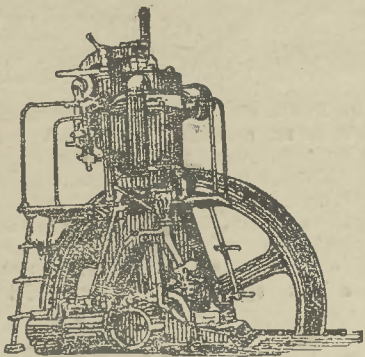
— PÁRATLANOK —

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

BUDAPEST-KELENFÖLD

vasútállomással szemben.

Eredeti „OTTO“ motorok

DIESEL-nyersolajmotorok

Benzinmotorok

Benzinlokomobilok

Teljes cséplőkészletek

Hűtő- és jéggyártógépek

Langen és Wolf

mórtorgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59.

Műhely: IX., Mester-utca 31.

Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

HANN' jeggyel ellátva.

Kérjen és figyeljen pontosan ezen jegyre, mert patkóink minden tekintetben utolérhetlenek!

Rendes csülökpalkók ökrök részére. Szabadalmazott lópatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, ígás és hátsó lovak részére, szakférfiak által legmelegebben ajánlva. Patkó- és csülökszegek. Sróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok.

M. HANN'S SÖHNE

RAINFELD a/d. Gölsen N.-Ö.

Lyukfuró v. srófkészülékes hordódugólemezek cégnyomattal vagy anélkül, szállításra és beraktározásra szánt hordókhöz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

MODERN ÉPÍTŐANYAGOK

84. sz. broszúra ingyen.

falazótéglák, tetőcserepek, ürtömbök, csövek, stb., melyek homokból, kavicsból, bányahulladékból, cement vagy mésszel keverve készülnek:

Dr. GASPARY & Co. gépgyárában

szerkesztett gépeken és formákon.

Czím:

Markranstädt (Németország.)

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6-8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízeróművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését czélzó készületek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgagy-csővek raktáron.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyisintre mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati czikkekből való szállítója, kertületi gyógyszerész Korneuburg-ban, Wien mellett.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban és versenystállóban 50 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. sz. VI., Andrassy-ut 26. sz.

A Mac LAREN

mely a mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen első díjat nyert

legideálisabb magajáró gőzeke.

Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka. Az eddigi tapasztalatok szerint napi teljesítőképessége 18-35 hold, szénfogyasztása 50-70 kg., üzemköltsége 5-7.50 kor. holdanként.

Vezérképviselet:

FLEISCHL SAMU cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16. szám.

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudható fenti vezérképviseletről, ki árajánlattal, felvilágosítással szívesen szolgál.

